

KONSTYTUCIJA UKRAJINY

(Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrajiny (VVR), 1996, № 30, st. 141)

{Iz zminamy, vnesenymy zgidno iz Zakonamy № 2222-IV vid 08.12.2004, VVR, 2005, № 2, st.44 № 2952-VI vid 01.02.2011, VVR, 2011, № 10, st.68 № 586-VII vid 19.09.2013, VVR, 2014, № 11, st.142 № 742-VII vid 21.02.2014, VVR, 2014, № 11, st.143 № 1401-VIII vid 02.06.2016, VVR, 2016, № 28, st.532 № 2680-VIII vid 07.02.2019, VVR, 2019, № 9, st.50 № 27-IX vid 03.09.2019, VVR, 2019, № 38, st.160}

{Zakon Ukrajiny № 2222-IV vid 08.12.2004 vyznano takym, ščo ne vidpovidaje Konstytuciji Ukrajiny (je nekonstytucijnym), zgidno z Rišennäm Konstytucijnogo Sudu Ukrajiny № 20-rp/2010 vid 30.09.2010 u зв'язku z porušennäm konstytucijnoji procedury jogo rozglädu ta pryjnatä}

{Položennä Konstytuciji Ukrajiny, pryjnatoji na pjatij sesiji Verkhovnoji Rady Ukrajiny 28 červnä 1996 roku, iz zminamy i dopovnennämy, vnesenymy zakonamy Ukrajiny № 2222-IV vid 08.12.2004, № 2952-VI vid 01.02.2011, № 586-VII vid 19.09.2013, vyznano takymy, ščo je čynnymy na terytoriji Ukrajiny Postanovoju Verkhovnoji Rady Ukrajiny № 750-VII vid 22.02.2014}

{Oficijne tumačennä do Konstytuciji dyv. v Rišennäkh Konstytucijnogo Sudu № 1-zp vid 13.05.97 № 4-zp vid 03.10.97 № 6-zp vid 25.11.97 № 9-zp vid 25.12.97 № 8-rp/98 vid 09.06.98 № 11-rp/98 vid 07.07.98 № 1-rp/99 vid 09.02.99 № 4-rp/99 vid 19.05.99 № 7-rp/99 vid 06.07.99 № 9-rp/99 vid 27.10.99 № 10-rp/99 vid 14.12.99 № 4-rp/2000 vid 11.04.2000 № 6-rp/2000 vid 19.04.2000 № 13-rp/2000 vid 16.11.2000 № 15-rp/2000 vid 14.12.2000 № 2-rp/2001 vid 28.03.2001 № 4-rp/2001 vid 19.04.2001 № 5-rp/2001 vid 17.05.2001 № 7-rp/2001 vid 30.05.2001 № 11-rp/2001 vid 13.07.2001 № 14-rp/2001 vid 16.10.2001 № 4-rp/2002 vid 20.03.2002 № 7-rp/2002 vid 27.03.2002 № 8-rp/2002 vid 07.05.2002 № 10-rp/2002 vid 29.05.2002 № 12-rp/2002 vid 18.06.2002 № 15-rp/2002 vid 09.07.2002 № 16-rp/2002 vid 17.10.2002 № 17-rp/2002 vid 17.10.2002 № 2-rp/2003 vid 28.01.2003 № 5-rp/2003 vid 05.03.2003 № 12-rp/2003 vid 26.06.2003 № 16-rp/2003 vid 14.10.2003 № 19-rp/2003 vid 10.12.2003 № 21-rp/2003 vid 25.12.2003 № 22-rp/2003 vid 25.12.2003 № 5-rp/2004 vid 04.03.2004 № 11-rp/2004 vid 19.05.2004 № 19-rp/2004 vid 01.12.2004 № 6-rp/2005 vid 05.10.2005 № 9-rp/2005 vid 13.10.2005 № 7-rp/2007 vid 09.10.2007 № 11-rp/2007 vid 11.12.2007 № 12-rp/2007 vid 11.12.2007 № 5-rp/2008 vid 02.04.2008 № 6-rp/2008 vid 16.04.2008 № 12-rp/2008 vid 25.06.2008 № 16-rp/2008 vid 17.09.2008 № 23-rp/2008 vid 15.10.2008 № 26-rp/2008 vid 27.11.2008 № 6-rp/2009 vid 26.02.2009 № 7-rp/2009 vid 16.04.2009 № 8-rp/2009 vid 28.04.2009 № 23-rp/2009 vid 30.09.2009 № 7-rp/2010 vid 11.03.2010 № 8-rp/2010 vid 11.03.2010 № 10-rp/2010 vid 01.04.2010 № 11-rp/2010 vid 06.04.2010 № 12-rp/2011 vid 20.10.2011 № 16-rp/2011 vid 08.12.2011 № 19-rp/2011 vid 14.12.2011 № 2-rp/2012 vid 20.01.2012 № 3-rp/2012 vid 25.01.2012 № 9-rp/2012 vid 12.04.2012 № 2-rp/2013 vid 29.05.2013 № 4-rp/2013 vid 12.06.2013 № 5-rp/2014 vid 15.05.2014 № 1-rp/2016 vid

15.03.2016 № 11-r/2019 vid 02.12.2019}

Verkhovna Rada Ukrainy vid imeni Ukrajinškogo narodu - gromadän Ukrainy vsikh nacionalnostej,

vyražajučy suverennu volü narodu,

spyrajučyś na bagatovikovu istoriju ukrajinškogo deržavotvorennä i na osnovi zdijsnenogo ukrajinškoju nacijeju, usim Ukrajinškim narodom prava na samovyznačennä,

dbajučy pro zabezpečennä prav i svobod lüdyny ta gidnykh umov jiji žyttä,

piklujučyś pro zmicnennä gromadänškoji zlagody na zemli Ukrainy ta pidtverdžujučy jevropejšku identyčnist Ukrajinškogo narodu i nezvorotnist jevropejškogo ta jevroatlantynčnogo kursu Ukrainy,

{Abzac pjatyj preambuly iz zminamy, vnesenymy zgidno iz Zakonom № 2680-VIII vid 07.02.2019}

pragnučy rozvyvyaty i zmicnüvaty demokratyčnu, socialnu, pravovu deržavu,

usvidomljučy vidpovidalnist pered Bogom, vlasnoju sovistü, poperednimy, nynišnim ta pryjdešnimy pokolinnämy,

kerujučyś Aktom progološennä nezaležnosti Ukrainy vid 24 serpnä 1991 roku, skhvalenym 1 grudnä 1991 roku vsenarodnym golosuvannäm,

pryjmaje cü Konstytuciju - Osnovnyj Zakon Ukrainy.

Rozdil I ZAGALNI ZASADY

Stattä 1. Ukraina je suverenna i nezaležna, demokratyčna, socialna, pravova deržava.

{Oficijne tlumačennä položennä statti 1 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 3-rp/2012 vid 25.01.2012}

Stattä 2. Suverenitet Ukrainy pošyrüjetsä na vsü jiji terytoriju.

Ukraina je unitarnoju deržavuju.

Terytorija Ukrainy v mežakh isnujučogo kordonu je cilisnoju i nedotorkannoju.

Stattä 3. Lüdyna, jiji žyttä i zdorovja, češť i gidnist, nedotorkannist i bezpeka vyznajutsä v Ukrajinu najvyščöju socialnoju cinnistü.

Prava i svobody lüdyny ta jikh garantiji vyznačajut zmist i sprämovanist dijalnosti deržavy. Deržava vidpovidaje pered lüdynoju za svoju dijalnist. Utveržennä i zabezpečennä prav i svobod lüdyny je golovnym obovjazkom deržavy.

Stattä 4. V Ukrajinu isnuje jedyne gromadänstvo. Pidstavy nabuttä i prypynnennä gromadänstva Ukrainy vyznačajutsä zakonom.

Stattä 5. Ukraina je respublikuju.

Nosijem suverenitetu i jedynym džerelom vlady v Ukrajinu je narod. Narod zdijsnũje vladu bezposerednũ i čerez organy deržavnoji vlady ta organy misceвого samovrãduvannã.

{Oficijne tlumačennã položenã častyny drugoji statti 5 dyv. v Rišennãkh Konstytucijnogo Sudu № 6-rp/2005 vid 05.10.2005, № 6-rp/2008 vid 16.04.2008}

Pravo vyznačaty i zminũvaty konstytucijnyj lad v Ukrajinu naležyť vyključno narodovi i ne može buty uzurpovane deržavuju, jiji organamy abo posadovymy osobamy.

{Oficijne tlumačennã položenã častyny tretõji statti 5 dyv. v Rišennãkh Konstytucijnogo Sudu № 6-rp/2005 vid 05.10.2005, № 6-rp/2008 vid 16.04.2008}

Nikhto ne može uzurpuvaty deržavnu vladu.

{Oficijne tlumačennã položenã častyny četvertoji statti 5 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 6-rp/2005 vid 05.10.2005}

Stattã 6. Deržavna vlada v Ukrajinu zdijsnũjestsã na zasadakh jiji podilu na zakonodavčũ, vykonavčũ ta sudovu.

Organj zakonodavčõji, vykonavčõji ta sudovõji vlady zdijsnũjuť svoji povnovadžennã u vstanovlenykh cijeu Konstytucijeu mežakh i vidpovidno do zakoniv Ukrajinj.

Stattã 7. V Ukrajinu vyznajestsã i garantujestsã misceve samovrãduvannã.

Stattã 8. V Ukrajinu vyznajestsã i dije pryncyp verkhovenstva prava.

Konstytucija Ukrajinj maje najvyščũ jurydyčnu sylu. Zakony ta inši normatyvno-pravovi akty pryjmajutsã na osnovi Konstytuciji Ukrajinj i povynni vidpovidaty jij.

Normy Konstytuciji Ukrajinj je normamy prãmoji diji. Zvernennã do sudu dlã zakhystu konstytucijnykh prav i svobod lũdynj i gromadãnyna bezposerednũ na pidstavi Konstytuciji Ukrajinj garantujestsã.

Stattã 9. Čynni mižnarodni dogovory, zгода na obovjazkovist jakykh nadana Verkhovnoju Radoju Ukrajinj, je častynoju nacionalnogo zakonodavstva Ukrajinj.

Ukladennã mižnarodnykh dogovoriv, jaki superečat Konstytuciji Ukrajinj, možlyve lyše pislã vnesennã vidpovidnykh zmin do Konstytuciji Ukrajinj.

Stattã 10. Deržavnoju movõju v Ukrajinu je ukrajinška mova.

{Oficijne tlumačennã častyny peršõji statti 10 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 10-rp/99 vid 14.12.99}

Deržava zabezpečuje vsebičnyj rozvytok i funkcionuvannã ukrajinškoji movy v usikh sferakh suspilnogo žyttã na vsij terytoriji Ukrajinj.

V Ukrajinі garantujetsja vilnyj rozvytok, vykorystannja i zakhyst rosijskoji, inšykh mov nacionalnykh menšyn Ukrajinny.

Deržava spryjaje vyvčennju mov mižnarodnogo spilkuvannja.

Zastosuvannja mov v Ukrajinі garantujetsja Konstytucijeju Ukrajinny ta vyznačajetsja zakonom.

Stattja 11. Deržava spryjaje konsolidaciji ta rozvytkovi ukrajinškoji naciji, jiji istoričnoji svidomosti, tradycij i kultury, a takož rozvytkovi etničnoji, kulturnoji, movnoji ta religijnoji samobutnosti vsikh korinnykh narodiv i nacionalnykh menšyn Ukrajinny.

Stattja 12. Ukrajinna dbaje pro zadovolennja nacionalno-kulturnykh i movnykh potreb ukrajinčiv, jaki prožyvajuť za mežamy deržavy.

Stattja 13. Zemlja, jiji nadra, atmosferne povitrja, vodni ta inši pryrodni resursy, jaki znakhodjatsja v mežakh terytoriji Ukrajinny, pryrodni resursy jiji kontynentalnogo šelfu, vyključnoji (morškoji) ekonomičnoji zony je objektamy prava vlasnosti Ukrajinškogo narodu. Vid imeni Ukrajinškogo narodu prava vlasnyka zdijsnjuť organy deržavnoji vlady ta organy misceвого samovrjaduvannja v mežakh, vyznačenykh cijeju Konstytucijeju.

Kožnyj gromadjanyn maje pravo korystuvatysja pryrodnymi objektamy prava vlasnosti narodu vidpovidno do zakonu.

Vlasniť zobovjazuje. Vlasniť ne povynna vykorystovuvatysja na škodu ludy i suspilstvu.

Deržava zabezpečuje zakhyst prav usikh subjektiv prava vlasnosti i gospodarjvannja, socialnu sprjamovanist ekonomiky. Usi subjekty prava vlasnosti rivni perez zakonom.

Stattja 14. Zemlja je osnovnym nacionalnym bagatstvom, ščo perebuvaje pid osoblyvoju okhoronoju deržavy.

Pravo vlasnosti na zemlju garantujetsja. Ce pravo nabuvajetsja i realizujetsja gromadjanamy, jurydyčnymi osobamy ta deržavuju vyključno vidpovidno do zakonu.

Stattja 15. Suspilne žyttja v Ukrajinі ģruntujetsja na zasadakh polityčnoji, ekonomičnoji ta ideologičnoji bagatomanitnosti.

Žodna ideologija ne može vyznavatysja deržavuju jak obovjazkova.

Cenzura zaboronena.

Deržava garantuje svobodu polityčnoji dijalnosti, ne zaboronenoji Konstytucijeju i zakonomy Ukrajinny.

Stattja 16. Zabezpečennja ekologičnoji bezpeky i pidtrymannja ekologičnoji rivnovagy na terytoriji Ukrajinny, podolannja naslidkiv Čornobyľškoji katastrofy -

katastrofy planetarnogo masštabu, zberezennä genofondu Ukrajinškogo narodu je obovjazkom deržavy.

Stattä 17. Zakhyst suverenitetu i terytorialnoji cilisnosti Ukrainy, zabezpečennä jiji ekonomičnoji ta informacijnoji bezpeky je najvažlyvišymy funkcijamy deržavy, spravou vsögo Ukrajinškogo narodu.

Oborona Ukrainy, zakhyst jiji suverenitetu, terytorialnoji cilisnosti i nedotorkannosti pokladajutsä na Zbrojni Syly Ukrainy.

Zabezpečennä deržavnoji bezpeky i zakhyst deržavnogo kordonu Ukrainy pokladajutsä na vidpovidni vijškovi formuvannä ta pravookhoronni organy deržavy, organizacija i porädok dijalnosti jakykh vyznačajutsä zakonom.

Zbrojni Syly Ukrainy ta inši vijškovi formuvannä nikym ne možut buty vykorystani dlä обмеžennä prav i svobod gromadän abo z metoju povalennä konstytucijnogo ladu, usunennä organiv vlady čy pereškodžannä jikh dijalnosti.

Deržava zabezpečuje socialnyj zakhyst gromadän Ukrainy, jaki perebuvajut na službi u Zbrojnykh Sylakh Ukrainy ta v inšykh vijškovykh formuvannäkh, a takož členiv jikhnikh simej.

Na terytoriji Ukrainy zaboronäjetsä stvorennä i funkcionuvannä bud-jakych zbrojnykh formuvaň, ne prevedbačenykh zakonom.

Na terytoriji Ukrainy ne dopuskajetsä roztašuvannä inozemnykh vijškovykh baz.

Stattä 18. Zovnišnöpolityčna dijalnist Ukrainy sprämovana na zabezpečennä jiji nacionalnykh interesiv i bezpeky šläkhom pidtrymannä myrnogo i vzajemovygidnogo spivrobotnyctva z členamy mižnarodnogo spivtovarystva za zagalnovyznanymy pryncypamy i normamy mižnarodnogo prava.

Stattä 19. Pravovyj porädok v Ukrajinì ģruntujetsä na zasadakh, vidpovidno do jakykh nikhto ne može buty prymušenyj robyty te, ščo ne prevedbačeno zakonodavstvom.

Organy deržavnoji vlady ta organy miscevogo samovräduvannä, jikh posadovi osoby zobovjazani dijaty lyše na pidstavi, v mežakh povnovažen ta u sposib, ščo prevedbačeni Konstytucijeju ta zakony Ukrainy.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny drugoji statti 19 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu Ukrainy № 7-rp/2009 vid 16.04.2009}

Stattä 20. Deržavnymy symbolamy Ukrainy je Deržavnyj Prapor Ukrainy, Deržavnyj Gerb Ukrainy i Deržavnyj Gimn Ukrainy.

Deržavnyj Prapor Ukrainy - stäġ iz dvokh rivnovelykykh goryzontalnykh smug synögo i žovtogo kolöriv.

Velykyj Deržavnyj Gerb Ukrainy vstanovljujeť z urakhuvannäm malogo Deržavnogo Gerba Ukrainy ta gerba Vijška Zaporizškogo zakonom, ščo pryjma-

jetsä ne menš jak dvoma tretynamy vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Golovnym elementom velykogo Deržavnogo Gerba Ukrajiny je Znak Knážoji Deržavy Volodymyra Velykogo (malyj Deržavnyj Gerb Ukrajiny).

Deržavnyj Gimn Ukrajiny - nacionalnyj gimn na muzyku M. Verbyčkogo iz slovamy, zatverdženyzy zakonom, ščo pryjmajetsä ne menš jak dvoma tretynamy vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Opys deržavnykh symboliv Ukrajiny ta porädok jikh vykorystannä vs-tanovljuťsä zakonom, ščo pryjmajetsä ne menš jak dvoma tretynamy vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Stolyceju Ukrajiny je misto Kyjiv.

Rozdil II PRAVA, SVOBODY TA OBOVJAZKY LÜDYN I GROMADÄNYNA

Stattä 21. Usi lüdy je vilni i rivni u svojij gidnosti ta pravakh. Prava i svobody lüdyny je nevidčužuvanyzy ta neporušnyzy.

Stattä 22. Prava i svobody lüdyny i gromadänyna, zakripleni cijeu Konstytucijeu, ne je vyčerpnyzy.

Konstytucijni prava i svobody garantujuťsä i ne možut buty skasovani.

Pry pryjnatii novykh zakoniv abo vnesenni zmin do čynnykh zakoniv ne dopuskajetsä zvužennä zmistu ta obsägu isnujučykh prav i svobod.

Stattä 23. Kožna lüdyna maje pravo na vilnyj rozvytok svojeji osobystosti, jakščo pry čömu ne porušujuťsä prava i svobody inšykh lüdej, ta maje obov-jazky pered suspilstvom, v jakomu zabezpečujuťsä vilnyj i vsebičnyj rozvytok jiji osobystosti.

Stattä 24. Gromadäny majuť rivni konstytucijni prava i svobody ta je rivnyzy pered zakonom.

Ne može buty pryvilejiv čy obmežen za oznakamy rasy, kolöru škiry, polityčnykh, religijnykh ta inšykh perekonaň, stati, etničnogo ta socialnogo pokhodžennä, majnovogo stanu, miscä prožyvannä, za movnyzy abo inšyzy oznakamy.

Rivnišť prav žinky i čolovika zabezpečujuťsä: nadannäm žinkam rivnykh z čolovikamy možlyvostej u gromadško-polityčnij i kulturnij dijalnosti, u zdobutti osvity i profesijnij pidgotovci, u praci ta vynagorodi za neji; specialnymy zakhodamy ščodo okhorony praci i zdorovja žinok, vstanovlennäm pensijnykh pilg; stvorennäm umov, jaki dajuť žinkam možlyvišť pojednuvaty pracü z materyn-stvom; pravovym zakhystom, materialnoju i moraľnoju pidtrymkoju materyn-stva i dytynstva, vključajučy nadannä oplačuvanykh vidpustok ta inšykh pilg vagitnym žinkam i materäm.

{Oficijne tľumačennä položennä statti 24 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 9-rp/2012 vid 12.04.2012}

Stattä 25. Gromadänyn Ukrajiny ne može buty pozbavlenyj gromadänstva i prava zminyty gromadänstvo.

Gromadänyn Ukrajiny ne može buty vygnanyj za meži Ukrajiny abo vydanyj inšij deržavi.

Ukrajina garantuje pikluvannä ta zakhyst svojim gromadänam, jaki perebuvajuť za jiji mežamy.

Stattä 26. Inozemci ta osoby bez gromadänstva, ščo perebuvajuť v Ukrajinu na zakonnykh pidstavakh, korystujutsä tymy samymy pravamy i svobodamy, a takož nesuť taki sami obovjazky, jak i gromadäny Ukrajiny, - za vynätkamy, vstanovlenymy Konstytucijeju, zakonamy čy mižnarodnymy dogovoramy Ukrajinu.

Inozemcäm ta osobam bez gromadänstva može buty nadano prytulok u porädku, vstanovlenomu zakonom.

Stattä 27. Kožna lüdyna maje nevidjemne pravo na žyttä.

Nikhto ne može buty svaviľno pozbavlenyj žyttä. Obovjazok deržavy - zakhyščaty žyttä lüdyny.

Kožen maje pravo zakhyščaty svoje žyttä i zdorovja, žyttä i zdorovja inšykh lüdej vid protypravnykh posägaň.

Stattä 28. Kožen maje pravo na povagu do jogo gidnosti.

Nikhto ne može buty piddanyj katuvannü, žorstokomu, nelüdsťkomu abo takomu, ščo prynyžuje jogo gidnist, povodžennü čy pokarannü.

Žodna lüdyna bez jiji vilhoji zgody ne može buty piddana medyčnym, naukovym čy inšym doslidam.

Stattä 29. Kožna lüdyna maje pravo na svobodu ta osobystu nedotorkannist.

Nikhto ne može buty zaareštovanyj abo trymatysä pid vartoju inakše jak za vmotyvovanyj rišennäm sudu i tilky na pidstavakh ta v porädku, vstanovlenykh zakonom.

U razi nagaľnoji neobkhidnosti zapobigty zločynovi čy jogo perepynyty upovnovadženi na te zakonom organy možuť zastosuvaty trymannä osoby pid vartoju jak tymčasovyj zapobižnyj zakhid, obğruntovanist jakogo protägom simdesäty dvokh godyn maje buty perevirena sudom. Zatrymana osoba negajno zvilňajetsä, jakščo protägom simdesäty dvokh godyn z momentu zatrymannä jij ne vručeno vmotyvovanogo rišennäm sudu pro trymannä pid vartoju.

Kožnomu zaareštovanomu čy zatrymanomu maje buty nevidkladno povidomleno pro motyvy areštu čy zatrymannä, rozjasнено jogo prava ta nadano možlyvist z momentu zatrymannä zakhyščaty sebe osobysto ta korystuvatysä pravnyčuju dopomoguju zakhysnyka.

{Častyna četverta staty 29 iz zminamy, vnesenymy zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Kožnyj zatrymanyj maje pravo u bud-jakyj čas oskaržyty v sudi svoje zatrymannä.

Pro arešt abo zatrymannä lüdyny maje buty negajno povidomleno rodyčiv zaareštovanogo čy zatrymanogo.

Stattä 30. Kožnomu garantujetsä nedotorkannist žytla.

Ne dopuskajetsä pronyknennä do žytla čy do inšogo volodinnä osoby, provedennä v nykh oglädu čy obšuku inakše jak za vmotyvovanyim rišennäm sudu.

U nevidkladnykh vypadkakh, povjazanykh iz vrätuvannäm žyttä lüdej ta majna čy z bezposerednim peresliduvannäm osib, jaki pidozrüjutsä u včynenni zločynu, možlyvyj inšyj, vstanovlenyj zakonom, porädok pronyknennä do žytla čy do inšogo volodinnä osoby, provedennä v nykh oglädu i obšuku.

Stattä 31. Kožnomu garantujetsä tajemnycä lystuvannä, telefonnykh rozmov, telegrafnoji ta inšoji korespondenciji. Vynätky možuť buty vstanovleni lyše sudom u vypadkakh, peredbačenykh zakonom, z metoju zapobigty zločynovi čy zjasuvaty istynu pid čas rozsliduvannä kryminalnoji spravy, jakščo inšymy sposobamy oderžaty informaciju nemožlyvo.

Stattä 32. Nikhto ne može zaznavaty vtručannä v jogo osobyste i simejne žyttä, krim vypadkiv, peredbačenykh Konstytucijeju Ukrajinu.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny peršoji staty 32 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 2-rp/2012 vid 20.01.2012}

Ne dopuskajetsä zbyrannä, zberigannä, vykorystannä ta pošyrennä konfidencijnoji informaciji pro osobu bez jiji zgody, krim vypadkiv, vyznačenykh zakonom, i lyše v interesakh nacionalnoji bezpeky, ekonomičnogo dobrobutu ta prav lüdyny.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny drugoji staty 32 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 2-rp/2012 vid 20.01.2012}

Kožnyj gromadänyn maje pravo znajomytysä v organakh deržavnoji vlady, organakh misceвого samovräduvannä, ustanovakh i organizacijakh z vidomostämy pro sebe, jaki ne je deržavnoju abo inšuju zakhyščenoju zakonom tajemnyceju.

Kožnomu garantujetsä sudovyj zakhyst prava sprostovuvaty nedostovirnu informaciju pro sebe i členiv svojeji simji ta prava vymagaty vylučennä bud-jakoji informaciji, a takož pravo na vidškoduvannä materialnoji i moralnoji škody, zavdanoji zbyrannäm, zberigannäm, vykorystannäm ta pošyrennäm takoji nedostovirnoji informaciji.

Stattä 33. Kožnomu, khto na zakonnykh pidstavakh perebuvaje na terytoriji Ukrajinu, garantujetsä svoboda peresuvannä, vilnyj vybir miscä prožy-

vannä, pravo vilno zalyšaty terytoriju Ukrajiny, za vynätkom obmežeň, jaki vstanovlŷutsä zakonom.

Gromadänyn Ukrajiny ne može buty pozbavlenyj prava v bud-jakyj čas povernutysä v Ukrajinu.

Stattä 34. Kožnomu garantujetsä pravo na svobodu dumky i slova, na vilne vyražennä svojikh poglädiv i perekonaň.

Kožen maje pravo vilno zbyraty, zberigaty, vykorystovuvaty i pošyrŷvaty informaciju usno, pyšmovo abo v inšyj sposib - na svij vybir.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny drugoji statti 34 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 2-rp/2012 vid 20.01.2012}

Zdijsnennä cykh prav može buty obmežene zakonom v interesakh nacionalnoji bezpeky, terytorialnoji cilisnosti abo gromadškogo porädku z metoju zapobigannä zavorušennäm čy zločynam, dlä okhorony zdorovja naselennä, dlä zakhystu reputaciji abo prav inšykh lŷdej, dlä zapobigannä rozgološennŷ informaciji, oderžanoji konfidencijno, abo dlä pidtrymannä avtorytetu i neuperedženosti pravosuddä.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny tretöji statti 34 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 2-rp/2012 vid 20.01.2012}

Stattä 35. Kožen maje pravo na svobodu svitoglädu i virospovidannä. Ce pravo vključaje svobodu spoviduvaty bud-jaku religiju abo ne spoviduvaty nijakoji, bezpereškodno vidpravlätŷ odnoosobovo čy kolektyvno religijni kul'ty i rytualni obrädy, vesty religijnu dijalniš.

Zdijsnennä cögo prava može buty obmežene zakonom lyše v interesakh okhorony gromadškogo porädku, zdorovja i moralnosti naselennä abo zakhystu prav i svobod inšykh lŷdej.

Cerkva i religijni organizaciji v Ukrajinu vidokremeni vid deržavy, a škola - vid cerkvy. Žodna religija ne može buty vyznana deržavoju jak obovjazkova.

Nikhto ne može buty uvilnenyj vid svojikh obovjazkiv pered deržavoju abo vidmovytysä vid vykonannä zakoniv za motyvamy religijnykh perekonaň. U razi jakščo vykonannä vijskovogo obovjazku superečyť religijnym perekonannäm gromadänyna, vykonannä cögo obovjazku maje buty zaminene alternatyvnoju (nevijskovoju) služboju.

Stattä 36. Gromadäny Ukrajiny majuť pravo na svobodu objednannä u polityčnu partiju ta gromadški organizaciji dlä zdijsnennä i zakhystu svojikh prav i svobod ta zadovolennä polityčnykh, ekonomičnykh, socialnykh, kul'turnykh ta inšykh interesiv, za vynätkom obmežeň, vstanovlenykh zakonom v interesakh nacionalnoji bezpeky ta gromadškogo porädku, okhorony zdorovja naselennä abo zakhystu prav i svobod inšykh lŷdej.

Polityčnu partiju v Ukrajinu spryjajuť formuvannŷ i vyražennŷ polityčnoji voli gromadän, beruť učasť u vyborakh. Členamy polityčnykh partij možuť buty

lyše gromadāny Ukrajinu. Obmežennā ščodo členstva u polityčnykh partijakh vstanovljutsā vyključno cijeu Konstytuciju i zakonamy Ukrajinu.

Gromadāny majuť pravo na učast u profesijnykh spilках z metoju zakhystu svojikh trudovykh i socialno-ekonomičnykh prav ta interesiv. Profesijni spilky je gromadšky my organizacijamy, ščo objednujuť gromadān, povjazanykh spilnymy interesamy za rodom jikh profesijnoji dijalnosti. Profesijni spilky utvorjuťsā bez poperednogo dozvolu na osnovi vilnogo vyboru jikh členiv. Usi profesijni spilky majuť rivni prava. Obmežennā ščodo členstva u profesijnykh spilках vstanovljutsā vyključno cijeu Konstytuciju i zakonamy Ukrajinu.

Nikhto ne može buty prymušenyj do vstupu v bud-jake objednannā gromadān čy obmeženyj u pravakh za naležnist čy nenaležnist do polityčnykh partij abo gromadškykh organizacij.

Usi objednannā gromadān rivni pered zakonom.

Stattā 37. Utvorennā i dijalnist polityčnykh partij ta gromadškykh organizacij, programni cili abo diji jakykh sprāmovani na likvidaciju nezaležnosti Ukrajinu, zminu konstytucijnogo ladu nasylnyčnym šlākhom, porušennā suverenitetu i terytorialnoji cilisnosti deržavy, pidryv jiji bezpeky, nezakonne zakhoplennā deržavnoji vlady, propagandu vijny, nasylstva, na rozpaljuvannā mižetničnoji, rasovoji, religijnoji vorožneči, posāgannā na prava i svobody ljdyny, zdorovja naseleonnā, zaboronājutsā.

Polityčni partiji ta gromadški organizaciji ne možuť maty vojenizovanykh formuvān.

Ne dopuskajetsā stvorennā i dijalnist organizacijnykh struktur polityčnykh partij v organakh vykonavčoji ta sudovoji vlady i vykonavčykh organakh misceвого samovrāduvannā, vijškovykh formuvannākh, a takož na deržavnykh pidpryjemstvakh, u navčalnykh zakladakh ta inšykh deržavnykh ustanovakh i organizacijakh.

Zaborona dijalnosti objednať gromadān zdijsnūjetsā lyše v sudovomu porādku.

Stattā 38. Gromadāny majuť pravo braty učast v upravlinni deržavny my spravamy, u vseukrajinskomu ta miscevykh referendumakh, vilno obyraty i buty obranymy do organiv deržavnoji vlady ta organiv misceвого samovrāduvannā.

{Oficijne tlumačennā položennā častyny peršoji statti 38 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 7-rp/99 vid 06.07.99}

Gromadāny korystujuťsā rivnym pravom dostupu do deržavnoji služby, a takož do služby v organakh misceвого samovrāduvannā.

Stattā 39. Gromadāny majuť pravo zbyratysā myrno, bez zbroji i provodyty zbory, mityngy, pokhody i demonstraciji, pro provedennā jakykh zavčasno spovisčajutsā organy vykonavčoji vlady čy organy misceвого samovrāduvannā.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny peršoji statti 39 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 4-rp/2001 vid 19.04.2001}

Obmežennä ščodo realizaciji cögo prava može vstanovlŭvatysä sudom vidpovidno do zakonu i lyše v interesakh nacionalnoji bezpeky ta gromadškogo porädku - z metoju zapobigannä zavorušennäm čy zločynam, dlä okhorony zdorovja naselennä abo zakhystu prav i svobod inšykh lŭdej.

Stattä 40. Usi majuť pravo napravläty indyvidualni čy kolektyvni pyšmovi zvernennä abo osobysto zvertatysä do organiv deržavnoji vłady, organiv miscevogo samovrăduvannä ta posadovykh i službovykh osib cykh organiv, ščo zobovjazani rozglănuty zvernennä i daty obğruntovanu vidpovid u vstanovlenyj zakonom strok.

Stattä 41. Kožen maje pravo volodity, korystuvatysä i rozporădžatysä svojeju vlasnistŭ, rezultatamy svojeji intelektualnoji, tvorčoji dijalnosti.

Pravo pryvatnoji vlasnosti nabuvajetsä v porădku, vyznačenomu zakonom.

Gromadăny dlä zadovolennä svojikh potreb možuť korystuvatysä objektamy prava deržavnoji ta komunalnoji vlasnosti vidpovidno do zakonu.

Nikhto ne može buty protypravno pozbavlenyj prava vlasnosti. Pravo pryvatnoji vlasnosti je neporušnym.

Prymusove vidčuzennä objektiv prava pryvatnoji vlasnosti može buty zastosovane lyše jak vynătok z motyviv suspilnoji neobkhidnosti, na pidstavi i v porădku, vstanovlenykh zakonom, ta za umovy poperednôgo i povnogo vidškoduvannä jikh vartosti. Prymusove vidčuzennä takykh objektiv z nastupnym povnym vidškoduvannäm jikh vartosti dopuskajetsä lyše v umovakh vojnennogo čy nadzvyčajnogo stanu.

Konfiskacija majna može buty zastosovana vyklŭčno za rišennäm sudu u vypadkakh, obsăzi ta porădku, vstanovlenykh zakonom.

Vykorystannä vlasnosti ne može zavdavaty škody pravam, svobodam ta gidnosti gromadăn, interesam suspilstva, pogiršuvaty ekologičnu sytuaciju i pryrodni jakosti zemli.

Stattä 42. Kožen maje pravo na pidpryjemnyčku dijalnistŭ, jaka ne zaboronena zakonom.

Pidpryjemnyčka dijalnist deputativ, posadovykh i službovykh osib organiv deržavnoji vłady ta organiv miscevogo samovrăduvannä obmežujetsä zakonom.

Deržava zabezpečuje zakhyst konkurenciji u pidpryjemnyčkij dijalnosti. Ne dopuskajutsä zlovžyvannä monopolnym stanovyščem na rynku, nepravomirne obmežennä konkurenciji ta nedobrosovisna konkurencija. Vydy i meži monopoliji vyznačajutsä zakonom.

Deržava zakhyščaє prava spožyvačiv, zdijsnŭje kontrol za jakistŭ i bezpečnistŭ

produkciji ta usikh vydiv poslug i robit, spryjaje dijalnosti gromadśkykh organizacij spożyvačiv.

Stattä 43. Kožen maje pravo na pracü, ščo vklüčaje možlyvist zarobläty sobi na žyttä praceju, jaku vin vilno obyraje abo na jaku vilno pogodžujetsä.

Deržava stvorüje umovy dlä povnogo zdijsnennä gromadänamy prava na pracü, garantuje rivni možlyvosti u vybori profesiji ta rodu trudovoji dijalnosti, realizovuje programy profesijno-tekhničnogo navčannä, pidgotovky i perepidgotovky kadriv vidpovidno do suspilnykh potreb.

Vykorystannä prymusovoji praci zaboronäjetsä. Ne vvažajetsä prymusovuju praceju vijśkova abo alternatyvna (nevijśkova) služba, a takož robota čy služba, jaka vykonujetsä osoboju za vyrokom čy inšym rišennäm sudu abo vidpovidno do zakoniv pro vojennyj i pro nadzvyčajnyj stan.

Kožen maje pravo na naležni, bezpečni i zdorovi umovy praci, na zarobitnu platu, ne nyžču vid vyznačenoji zakonom.

Vykorystannä praci žinok i nepovnolitnykh na nebezpečnykh dlä jikhného zdorovja robotakh zaboronäjetsä.

Gromadänam garantujetsä zakhyst vid nezakonnogo zvilnennä.

Pravo na svoječasne oderžannä vynagorody za pracü zakhyščajetsä zakonom.

Stattä 44. Ti, khto pracüje, majuť pravo na strajk dlä zakhystu svojikh ekonomičnykh i socialnykh interesiv.

Porädok zdijsnennä prava na strajk vstanovljujeť zakonom z urakhuvannäm neobkhidnosti zabezpečennä nacionalnoji bezpeky, okhorony zdorovja, prav i svobod inšykh lüdej.

Nikhto ne može buty prymušenyj do učasti abo do neučasti u strajku.

Zaborona strajku možlyva lyše na pidstavi zakonu.

Stattä 45. Kožen, khto pracüje, maje pravo na vidpočynok.

Ce pravo zabezpečujetsä nadannäm dniv ščotyžneвого vidpočynku, a takož oplačuvanoji ščoričnoji vidpustky, vstanovlennäm skoročenogo robočogo dnä ščodo okremykh profesij i vyrobnyctv, skoročenoji tryvalosti roboty u ničnyj čas.

Maksymalna tryvalist robočogo času, minimalna tryvalist vidpočynku ta oplačuvanoji ščoričnoji vidpustky, vykhidni ta svätkovi dni, a takož inši umovy zdijsnennä cögo prava vyznačajutsä zakonom.

Stattä 46. Gromadäny majuť pravo na socialnyj zakhyst, ščo vklüčaje pravo na zabezpečennä jikh u razi povnoji, častkovoji abo tymčasovoji vtraty pracezdatnosti, vtraty goduvalnyka, bezrobittä z nezaležnykh vid nykh obstavyn, a takož u starosti ta v inšykh vypadkakh, peredbačenykh zakonom.

Ce pravo garantujetsä zagalnoobovjazkovym deržavnym socialnym strakhuvannäm za rakhunok strakhovykh vneskiv gromadän, pidpryjemstv, ustanov i organizacij, a takož büdžetnykh ta inšykh džerel socialnogo zabezpečennä; stvorenäm mereži deržavnykh, komunalnykh, pryvatnykh zakladiv dlä doglädu za nepracezdatnymi.

Pensiji, inši vydy socialnykh vyplat ta dopomogy, ščo je osnovnym džerelom isnuvannä, majuť zabezpečuvaty riveň žyttä, ne nyžčyj vid prožytkovogo minimumu, vstanovlenogo zakonom.

Stattä 47. Kožen maje pravo na žytlo. Deržava stvorüje umovy, za jakykh kožnyj gromadänyn matyme zmozgu pobuduvaty žytlo, prydbaty jogo u vlasnistä abo vzäty v orendu.

Gromadänam, jaki potrebujuť socialnogo zakhystu, žytlo nadajetsä deržavoju ta organamy misceвого samovräduvannä bezoplatno abo za dostupnu dlä nykh platu vidpovidno do zakonu.

Nikhto ne može buty prymusovo pozbavlenyj žytla inakše jak na pidstavi zakonu za rišennäm sudu.

Stattä 48. Kožen maje pravo na dostatnij žyttěvyj riveň dlä sebe i svojeji simji, ščo vklüčaje dostatně kharčuvannä, odäg, žytlo.

Stattä 49. Kožen maje pravo na okhoronu zdorovja, medyčnu dopomogu ta medyčne strakhuvannä.

Okhorona zdorovja zabezpečujetsä deržavnym finansuvannäm vidpovidnykh socialno-ekonomičnykh, medyko-sanitarnykh i ozdorovčo-profilaktyčnykh program.

Deržava stvorüje umovy dlä efektyvnogo i dostupnogo dlä vsikh gromadän medyčnogo obslugovuvannä. U deržavnykh i komunalnykh zakladakh okhorony zdorovja medyčna dopomoga nadajetsä bezoplatno; isnujuča mereža takykh zakladiv ne može buty skoročena. Deržava spryjaje rozvytkovi likuvalnykh zakladiv usikh form vlasnosti.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny tretöji statti 49 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 10-rp/2002 vid 29.05.2002}

Deržava dbaje pro rozvytok fizyčnoji kultury i sportu, zabezpečuje sanitarno-epidemične blagopoluččä.

Stattä 50. Kožen maje pravo na bezpečne dlä žyttä i zdorovja dovkillä ta na vidškoduvannä zavdanoji porušennäm cögo prava škody.

Kožnomu garantujetsä pravo vilnogo dostupu do informaciji pro stan dovkillä, pro jakisť kharčovykh produktiv i predmetiv pobutu, a takož pravo na jijii pošyrennä. Taka informacija nikym ne može buty zasekrečena.

Stattä 51. Šlüb ğruntujetsä na vilnij zgodi žinky i čolovika. Kožen iz podružžä maje rivni prava i obovjazky u šlubi ta simji.

Batky zobovjazani utrymuvaty ditej do jikh povnolittä. Povnolitni dity zobovjazani pikluvatysä pro svojikh nepracezdatnykh batkiv.

Simja, dytynstvo, materynstvo i batkivstvo okhoronäjutsä deržavuju.

Stattä 52. Dity rivni u svojikh pravakh nezaležno vid pokhodžennä, a takož vid toho, narodženi vony u šlubi čy poza nym.

Bud-jake nasyľstvo nad dytynoju ta jiji ekspluatacija pereslidujutsä za zakonom.

Utrymannä ta vykhovannä ditej-syrit i ditej, pozbavlenykh batkivského piklumannä, pokladajetsä na deržavu. Deržava zaokhočuje i pidtrymuje blagodijnyčku dijalnist ščodo ditej.

Stattä 53. Kožen maje pravo na osvitu.

Povna zagalna serednä osvita je obovjazkovoju.

Deržava zabezpečuje dostupnist i bezoplatnist doškilnoji, povnoji zagalnoji serednõji, profesijno-tekhničnoji, vyščoji osvity v deržavnykh i komunalnykh navčalnykh zakladakh; rozvytok doškilnoji, povnoji zagalnoji serednõji, pozaškilnoji, profesijno-tekhničnoji, vyščoji i pislädypломnoji osvity, riznykh form navčannä; nadannä deržavnykh stypendij ta pilg učnäm i studentam.

{Oficijne tlumačennä položen častyny tretõji statti 53 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 5-rp/2004 vid 04.03.2004}

Gromadäny majuť pravo bezoplatno zdobuty vyšču osvitu v deržavnykh i komunalnykh navčalnykh zakladakh na konkursnij osnovi.

Gromadänam, jaki naležať do nacionalnykh menšyn, vidpovidno do zakonu garantujetsä pravo na navčannä ridnoju movoju čy na vyvčennä ridnoji movy u deržavnykh i komunalnykh navčalnykh zakladakh abo čerez nacionalni kulturni tovarystva.

Stattä 54. Gromadänam garantujetsä svoboda literaturnoji, khudožnõji, naukovoji i tekhnichnoji tvorčosti, zakhyst intelektualnoji vlasnosti, jikhnykh avtorskykh prav, moraľnykh i materialnykh interesiv, ščo vynykajuť u zvjazku z riznymi vydamy intelektualnoji dijalnosti.

Kožnyj gromadänyn maje pravo na rezultaty svojeji intelektualnoji, tvorčoji dijalnosti; nikhto ne može vykorystovuvaty abo pošyrivaty jikh bez jogo zgody, za vynätkamy, vstanovlenymy zakonom.

Deržava spryjaje rozvytkovi nauky, vstanovlennü naukovykh zvjazkiv Ukrajinu zi svitovym spivtovarystvom.

Kulturna spadščyna okhoronäjetsä zakonom.

Deržava zabezpečuje zberezennä istoryčnykh pamjatok ta inšykh objektiv, ščo stanovlät kulturnu cinnist, vžyvaje zakhodiv dlä povernennä v Ukrajinu kulturnykh cinnostej narodu, jaki znakhodätsä za jiji mežamy.

Stattä 55. Prava i svobody lüdyny i gromadänyna zakhyščajutsä sudom.

{Oficijne tlumačennä častyny peršoji statți 55 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 9-zp vid 25.12.97}

Kožnomu garantujetsä pravo na oskaržennä v sudi rišeň, dij čy bezdijalnosti organiv deržavnoji vlady, organiv misceвого samovrăduvannä, posadovykh i službovykh osib.

{Oficijne tlumačennä častyny drugoji statți 55 dyv. v Rišennäkh Konstytucijnogo Sudu № 6-zp vid 25.11.97, № 19-rp/2011 vid 14.12.2011}

Kožen maje pravo zvertatysä za zakhystom svojikh prav do Upovnovaženogo Verkhovnoji Rady Ukrajinu z prav lüdyny.

Kožnomu garantujetsä pravo zvernutys iz konstytucijnou skargoju do Konstytucijnogo Sudu Ukrajinu z pidstav, ustanovlenykh cijeju Konstytucijeju, ta u porădku, vyznačenomu zakonom.

{Stattü 55 dopovнено novou častynou zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Kožen maje pravo pislä vykorystannä vsikh nacionalnykh zasobiv jurydyčnogo zakhystu zvertatysä za zakhystom svojikh prav i svobod do vidpovidnykh mižnarodnykh sudovykh ustanov čy do vidpovidnykh organiv mižnarodnykh organizacij, členom abo učasnykom jakykh je Ukrajinu.

{Častyna pjata statți 55 iz zminamy, vnesenymy zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Kožen maje pravo bud-jakymy ne zaboronenymy zakonom zasobamy zakhyščaty svoji prava i svobody vid porušeň i protypravnykh posăgaň.

Stattä 56. Kožen maje pravo na vidškoduvannä za rakhunok deržavy čy organiv misceвого samovrăduvannä materialnoji ta moralnoji škody, zavdanoji nezakonnymy rišennämy, dijamy čy bezdijalnistü organiv deržavnoji vlady, organiv misceвого samovrăduvannä, jikh posadovykh i službovykh osib pry zdijsnenni nymy svojikh povnovažeň.

Stattä 57. Kožnomu garantujetsä pravo znaty svoji prava i obovjazky.

Zakony ta inši normatyvno-pravovi akty, ščo vyznačajut prava i obovjazky громадян, majut buty dovedeni do vidoma naselennä u porădku, vstanovlenomu zakonom.

Zakony ta inši normatyvno-pravovi akty, ščo vyznačajut prava i obovjazky громадян, ne dovedeni do vidoma naselennä u porădku, vstanovlenomu zakonom, je nečynnymy.

Stattä 58. Zakony ta inši normatyvno-pravovi akty ne majut zvorotnoji diji v časi, krim vypadkiv, koly vony pomjakšujut abo skasovujut vidpovidalnist osoby.

{Oficijne tlumačennä častyny peršoji statți 58 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 1-rp/99 vid 09.02.99}

Nikhto ne može vidpovidaty za dijannä, jaki na čas jikh včynennä ne vyznavalysä zakonom jak pravoporušennä.

{Oficijne tlumačennä statți 58 dyv. v Rišennäkh Konstytucijnogo Sudu № 1-zp vid 13.05.97, № 6-rp/2000 vid 19.04.2000}

Stattä 59. Kožen maje pravo na profesijnu pravnyču dopomogu. U vypadkakh, peredbačenykh zakonom, cä dopomoga nadajetsä bezoplatno. Kožen je vilnym u vybori zakhysnyka svojikh prav.

{Častyna perša statți 59 iz zminamy, vnesenymy zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

{Oficijne tlumačennä častyny peršoji statți 59 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 13-rp/2000 vid 16.11.00}

{Oficijne tlumačennä položennä častyny peršoji statți 59 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 23-rp/2009 vid 30.09.2009}

{Častynu drugu statți 59 vyključeno na pidstavi Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 60. Nikhto ne zobovjazanyj vykonuvaty javno zločynni rozporädžennä čy nakazy.

Za viddannä i vykonannä javno zločynnogo rozporädžennä čy nakazu nastaje jurydyčna vidpovidalnist.

Stattä 61. Nikhto ne može buty dviči prytagненыj do jurydyčnoji vidpovidalnosti odnogo vydu za odne j te same pravoporušennä.

Jurydyčna vidpovidalnist osoby maje indyvidualnyj kharakter.

Stattä 62. Osoba vvažajetsä nevynuvatoju u včynenni zločynu i ne može buty piddana kryminalnomu pokarannü, doky jiji vynu ne bude dovedeno v zakonnomu porädku i vstanovleno obvynuvalnym vyrokom sudu.

Nikhto ne zobovjazanyj dovodyty svoju nevynuvatist u včynenni zločynu.

Obvynuvačennä ne može ģruntuvatysä na dokazakh, oderžanykh nezakonnym šläkhom, a takož na prypuščennäkh. Usi sumnivy ščodo dovedenosti vyny osoby tlumačatsä na jiji koryst.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny tretöji statți 62, vidpovidno do jakogo obvynuvačennä ne može ģruntuvatysä na dokazakh, oderžanykh nezakonnym šläkhom, dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 12-rp/2011 vid 20.10.2011}

U razi skasuvannä vyroku sudu jak nepravosudnogo deržava vidškodovuje materialnu i moralnu škodu, zavdanu bezpidstavnym zasudžennäm.

Stattä 63. Osoba ne nese vidpovidalnosti za vidmovu davaty pokazannä abo pojasnennä ščodo sebe, členiv simji čy blyžkykh rodyčiv, kolo jakykh vyznačajetsä zakonom.

Pidozrŭvanyj, obvynuvačenyj čy pidsudnyj maje pravo na zakhyst.

Zasudženyj korystujetsä vsima pravamy lŭdyny i gromadänyna, za vynätkom obmežeň, jaki vyznačeni zakonom i vstanovleni vyrokom sudu.

Stattä 64. Konstytucijni prava i svobody lŭdyny i gromadänyna ne možuť buty obmeženi, krim vypadkiv, peredbačenykh Konstytucijeju Ukrajinu.

V umovakh vojenного abo nadzvyčajного stanu možuť vstanovlŭvatysä okremi obmežennä prav i svobod iz zaznačennäm stroku diji cykh obmežeň. Ne možuť buty obmeženi prava i svobody, peredbačeni stattämy 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 cijeji Konstytuciji.

{Oficijne tlumačennä statti 64 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 9-zp vid 25.12.97}

Stattä 65. Zakhyst Vitčyzny, nezaležnosti ta terytorialnoji cilisnosti Ukrajinu, šanuvannä jiji deržavnykh symboliv je obovjazkom gromadän Ukrajinu.

Gromadäny vidbuvajuť vijskovu službu vidpovidno do zakonu.

Stattä 66. Kožen zobovjazanyj ne zapodijuvaty škodu pryrodi, kulturnij spadščyni, vidškodovuvaty zavdani nym zbytky.

Stattä 67. Kožen zobovjazanyj splečuvaty podatky i zbory v porädku i rozmi-rakh, vstanovlenykh zakonom.

Usi gromadäny ščorično podajuť do podatkovykh inspekcij za miscem prožy-vannä deklaraciju pro svij majnovyj stan ta dokhody za mynulyj rik u porädku, vstanovlenomu zakonom.

Stattä 68. Kožen zobovjazanyj neukhyľno doderžuvatysä Konstytuciji Ukrajinu ta zakoniv Ukrajinu, ne posägaty na prava i svobody, česť i gidnist inšykh lŭdej.

Neznannä zakoniv ne zvilnäje vid jurydyčnoji vidpovidalnosti.

Rozdil III VYBORY. REFERENDUM

Stattä 69. Narodne volevyjavlennä zdijsnŭjetsä čerez vybory, referendum ta inši formy bezposerednŭoji demokratiji.

{Oficijne tlumačennä položeň statti 69 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 6-rp/2008 vid 16.04.2008}

Stattä 70. Pravo golosu na vyborakh i referendumakh majuť gromadäny Ukra-jiny, jaki dosägly na deň jikh provedennä visimnadcäty rokiv.

Ne majuť prava golosu gromadäny, jakykh vyznano sudom nedijezdatnymi.

Stattä 71. Vybory do organiv deržavnoji vlady ta organiv misceвого samovră-duvannä je vilnymi i vidbuvajutsä na osnovi zagal'nogo, rivnogo i prämogo vy-borčogo prava šľäkhom tajemnogo golosuvannä.

Vyborcäm garantujetsä vilne volevyjavlennä.

Stattä 72. Vseukrajinskij referendum pryznačajetsä Verkhovnoju Radoju Ukrainy abo Prezydentom Ukrainy vidpovidno do jikhnikh povnovažeň, vstanovlenykh cijeju Konstytucijeju.

Vseukrajinskij referendum progološujetsä za narodnoju iniciatyvoju na vymogu ne menš jak trökh miljoniv gromadän Ukrainy, jaki majuť pravo golosu, za umovy, ščo pidpysy ščodo pryznačennä referendumu zibrano ne menš jak u dvokh tretynakh oblastej i ne menš jak po sto tysäč pidpysiv u kažnij oblasti.

{Oficijne tlumačennä položeň častyny drugoji statti 72 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 6-rp/2008 vid 16.04.2008}

Stattä 73. Vyključno vseukrajinskym referendumom vyrišujutsä pytannä pro zminu terytoriji Ukrainy.

Stattä 74. Referendum ne dopuskajetsä ščodo zakonoproektiv z pytaň podatkov, büdžetu ta amnistiji.

Rozdil IV VERKHOVNA RADA UKRAJINY

Stattä 75. Jedynym organom zakonodavčoji vlady v Ukraini je parlament - Verkhovna Rada Ukrainy.

{Oficijne tlumačennä položeň statti 75 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 17-rp/2002 vid 17.10.2002}

Stattä 76. Konstytucijnyj sklad Verkhovnoji Rady Ukrainy - čotyrysta pjatdesät narodnykh deputativ Ukrainy, jaki obyrajutsä na osnovi zagalnogo, rivnogo i prämogo vyborčogo prava šläkhom tajemnogo golosuvannä strokom na pjať rokiv.

Narodnym deputatom Ukrainy može buty obrano gromadänyna Ukrainy, jakyj na deň vyboriv dosäg dvadčaty odnogo roku, maje pravo golosu i prožyvaє v Ukraini protägom ostannikh pjaty rokiv.

Ne može buty obranym do Verkhovnoji Rady Ukrainy gromadänyn, jakyj maje sudymistä za včynennä umysnogo zločynu, jakščo cä sudymistä ne pogašena i ne znäta u vstanovlenomu zakonom porädku.

Povnovažennä narodnykh deputativ Ukrainy vyznačajutsä Konstytucijeju ta zakonamy Ukrainy.

Strok povnovažeň Verkhovnoji Rady Ukrainy stanovyť pjať rokiv.

{Stattä 76 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 77. Čergovi vybory do Verkhovnoji Rady Ukrainy vidbuvajutsä v ostannij nedilij žovtnä pjatogo roku povnovažeň Verkhovnoji Rady Ukrainy.

{Častyna perša statti 77 v redakciji Zakoniv № 2952-VI vid 01.02.2011, № 742-VII vid 21.02.2014}

Pozačergovi vybory do Verkhovnoji Rady Ukrajiny pryznačajutsä Prezidentom Ukrajiny i provodätsä v period šistdesäty dniv z dnä opublikuvannä rišennä pro dostrokovye prypynennä povnovažen Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Porädok provedennä vyboriv narodnykh deputativ Ukrajiny vstanovlŷjetsä zakonom.

Stattä 78. Narodni deputaty Ukrajiny zdijsnŷjuť svoji povnovažennä na postijnij osnovi.

Narodni deputaty Ukrajiny ne možuť maty inšogo predstavnyčkogo mandata, buty na deržavnij službi, obijmaty inši oplačuvani posady, zajmatysä inšoju oplačuvanoju abo pidpryjemnyčkoju dijalnistŷ (krim vykladačkoji, naukovoji ta tvorčoji dijalnosti), vkhodyty do skladu kerivnogo organu čy naglädovoji rady pidpryjemstva abo organizaciji, ščo maje na meti oderžannä prybutku.

Vymogy ščodo nesumisnosti deputatskogo mandata z inšymy vydamy dijalnosti vstanovlŷjuťsä zakonom.

U razi vynyknennä obstavyn, ščo porušujuť vymogy ščodo nesumisnosti deputatskogo mandata z inšymy vydamy dijalnosti, narodnyj deputat Ukrajiny u dvadcätydennyj strok z dnä vynyknennä takykh obstavyn prypynäje taku dijalnist abo podaje osobystu zajavu pro skladennä povnovažen narodnogo deputata Ukrajiny.

{Stattä 78 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 79. Pered vstupom na posadu narodni deputaty Ukrajiny skladajuť pered Verkhovnoju Radoju Ukrajiny taku prysägu:

”Prysägau na virnist Ukraini. Zobovjazujuš usima svojimy dijamy boronyty suverenitet i nezaležnist Ukrainy, dbaty pro blago Vitčyzny i dobrobut Ukrainškogo narodu.

Prysägau doderžuvatysä Konstytuciji Ukrainy ta zakoniv Ukrainy, vykonuvaty svoji obovjazky v interesakh usikh spivvitčyznykiv”.

Prysägu začytuje najstaršyj za vikom narodnyj deputat Ukrajiny pered vidkrytäm peršoju sesiji novoobranoji Verkhovnoji Rady Ukrainy, pislä čogo deputaty skriplŷjuť prysägu svojimy pidpysamy pid jiji tekstom.

Vidmova sklasy prysägu maje naslidkom vtratu deputatskogo mandata.

Povnovažennä narodnykh deputativ Ukrainy počynajuťsä z momentu skladennä prysägy.

{Oficijne tlumačennä statti 79 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 1-zp vid 13.05.97}

Stattä 80. Narodni deputaty Ukrainy ne nesuť jurydyčnoji vidpovidalnosti za rezul'taty golosuvannä abo vyslovlŷvannä u parlamenti ta jogo organakh, za vynätkom vidpovidalnosti za obrazu čy naklep.

{Stattä 80 v redakcii Zakonu № 27-IX vid 03.09.2019}

Stattä 81. Povnovažennä narodnykh deputativ Ukraïny prypynäjutsä odnočasno z prypynennäm povnovažeň Verkhovnoji Rady Ukraïny.

Povnovažennä narodnogo deputata Ukraïny prypynäjutsä dostrokovo u razi:

- 1) skladennä povnovažeň za jogo osobystoju zajavuju;
- 2) nabrannä zakonnoji syly obvynuvalnym vyrokom ščodo nōgo;
- 3) vyznannä jogo sudom nedijezdatnym abo bezvisno vidsutnim;
- 4) prypynennä jogo gromadänstva abo jogo vyjizdu na postijne prožyvannä za meži Ukraïny;
- 5) jakščo protägom dvadcäty dniv z dnä vynyknennä obstavyn, jaki pryzvodät do porušennä vymog ščodo nesumisnosti deputatskogo mandata z inšymy vydamy dijalnosti, ci obstavyny nym ne usunuto;
- 6) nevkhodžennä narodnogo deputata Ukraïny, obranogo vid polityčnoji partiji (vyborčogo bloku polityčnykh partij), do skladu deputatskoji frakcii cijej polityčnoji partiji (vyborčogo bloku polityčnykh partij) abo vykhodu narodnogo deputata Ukraïny iz skladu takoji frakcii;
- 7) jogo smerti.

Povnovažennä narodnogo deputata Ukraïny prypynäjutsä dostrokovo takož u razi dostrokovogo prypynennä vidpovidno do Konstytuciji Ukraïny povnovažeň Verkhovnoji Rady Ukraïny - v deň vidkryttä peršogo zasidannä Verkhovnoji Rady Ukraïny novogo sklykannä.

Rišennä pro dostrokovu prypynennä povnovažeň narodnogo deputata Ukraïny u vypadkakh, peredbačenykh punktamy 1, 4 častyny drugoji cijej statti, pry-majefsä Verkhovnoju Radoju Ukraïny, a u vypadku, peredbačenomu punktom 5 častyny drugoji cijej statti, - sudom.

U razi nabrannä zakonnoji syly obvynuvalnym vyrokom sudu ščodo narodnogo deputata Ukraïny, vyznannä narodnogo deputata Ukraïny nedijezdatnym abo bezvisno vidsutnim jogo povnovažennä prypynäjutsä z dnä nabrannä zakonnoji syly rišennäm sudu, a v razi smerti narodnogo deputata Ukraïny - z dnä smerti, zasvidčenoji svidoctvom pro smert.

U razi nevkhodžennä narodnogo deputata Ukraïny, obranogo vid polityčnoji partiji (vyborčogo bloku polityčnykh partij), do skladu deputatskoji frakcii cijej polityčnoji partiji (vyborčogo bloku polityčnykh partij) abo vykhodu narodnogo deputata Ukraïny iz skladu takoji frakcii jogo povnovažennä prypynäjutsä dostrokovo na pidstavi zakonu za rišennäm vyščogo kerivnogo organu vidpovidnoji polityčnoji partiji (vyborčogo bloku polityčnykh partij) z dnä pryjnatä takogo rišennä.

{Stattä 81 v redakcii Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 82. Verkhovna Rada Ukrainy pracüje sesijno.

Verkhovna Rada Ukrainy je povnovažnoju za umovy obrannä ne menš jak dvokh tretyn vid jiji konstytucijnogo skladu.

Verkhovna Rada Ukrainy zbyrajetsä na peršu sesiju ne pizniše niž na trydcätyj deň pislä oficijnogo ogološennä rezultativ vyboriv.

Perše zasidannä novoobranoji Verkhovnoji Rady Ukrainy vidkryvaje najstaršyj za vikom narodnyj deputat Ukrainy.

{Stattä 82 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 83. Čergovi sesiji Verkhovnoji Rady Ukrainy počynajutsä peršogo vivtorka lütogo i peršogo vivtorka veresnä kožnogo roku.

Pozačergovi sesiji Verkhovnoji Rady Ukrainy, iz zaznačennäm porädku dennogo, sklykajutsä Golovoju Verkhovnoji Rady Ukrainy na vymogu Prezydenta Ukrainy abo na vymogu ne menš jak tretyny narodnykh deputativ Ukrainy vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrainy.

U razi ogološennä ukazu Prezydenta Ukrainy pro vvedennä vojenного čy nadzvyčajnogo stanu v Ukraini abo okremykh jiji miscevostäkh Verkhovna Rada Ukrainy zbyrajetsä na zasidannä u dvodennyj strok bez sklykannä.

U razi zakinčennä stroku povnovažeň Verkhovnoji Rady Ukrainy pid čas diji vojenного čy nadzvyčajnogo stanu jiji povnovažennä prodovžujutsä do dnä peršogo zasidannä peršoji sesiji Verkhovnoji Rady Ukrainy, obranoji pislä skasuvannä vojenного čy nadzvyčajnogo stanu.

Porädok roboty Verkhovnoji Rady Ukrainy vstanovljujeťä Konstytucijeju Ukrainy ta Reglamentom Verkhovnoji Rady Ukrainy.

U Verkhovnij Radi Ukrainy za rezultatamy vyboriv i na osnovi uzgodžennä polityčnykh pozycij formujetsä koalycja deputatšykh frakcij, do skladu jakoji vkhodyť bilšišť narodnykh deputativ Ukrainy vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrainy.

Koalycja deputatšykh frakcij u Verkhovnij Radi Ukrainy formujetsä protägom odnogo misäcä z dnä vidkryttä peršogo zasidannä Verkhovnoji Rady Ukrainy, ščo provodytsä pislä čergovykh abo pozačergovykh vyboriv Verkhovnoji Rady Ukrainy, abo protägom misäcä z dnä prypynennä dijalnosti koalicii deputatšykh frakcij u Verkhovnij Radi Ukrainy.

Koalycja deputatšykh frakcij u Verkhovnij Radi Ukrainy vidpovidno do cijeji Konstytuciji vnosyť propozycji Prezydentu Ukrainy ščodo kandydatury Premjer-ministra Ukrainy, a takož vidpovidno do cijeji Konstytuciji vnosyť propozycji ščodo kandydatur do skladu Kabinetu Ministriv Ukrainy.

Zasady formuvannä, organizaciji dijalnosti ta prypynennä dijalnosti koalicii deputatšykh frakcij u Verkhovnij Radi Ukrainy vstanovljujeťä Konstytucijeju Ukrainy ta Reglamentom Verkhovnoji Rady Ukrainy.

Deputatska frakcija u Verkhovnij Radi Ukrainy, do skladu jakoji vkhodyt bil'sist narodnykh deputativ Ukrainy vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrainy, maje prava koalicii deputatskykh frakcij u Verkhovnij Radi Ukrainy, peredbačeni cijeju Konstytucijeju.

{Stattä 83 v redakcii Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 84. Zasedannä Verkhovnoji Rady Ukrainy provodätsä vidkryto. Zakryte zasedannä provodytsä za rišennäm bil'sosti vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrainy.

Rišennä Verkhovnoji Rady Ukrainy pryjmajutsä vyključno na jiji plenarnykh zasedannäkh šläkhom golosuvannä.

{Oficijne tlumačennä častyny drugoji statti 84 dyv. v Rišennäkh Konstytucijnogo Sudu № 11-rp/98 vid 07.07.98, № 16-rp/2003 vid 14.10.2003}

Golosuvannä na zasedannäkh Verkhovnoji Rady Ukrainy zdijsnäjetsä narodnym deputatom Ukrainy osobysto.

{Oficijne tlumačennä častyny tretöji statti 84 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 11-rp/98 vid 07.07.98}

{Oficijne tlumačennä položen statti 84 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 17-rp/2002 vid 17.10.2002}

Stattä 85. Do povnovažen Verkhovnoji Rady Ukrainy naležyt:

1) vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy v mežakh i porädku, peredbačenykh rozdilom XIII cijeji Konstytuciji;

2) pryznačennä vseukrajinskogo referendumu z pytaň, vyznačenykh statteju 73 cijeji Konstytuciji;

3) pryjnatä zakoniv;

4) zatverdžennä Deržavnogo büdžetu Ukrainy ta vnesennä zmin do nögo, kontrol za vykonannäm Deržavnogo büdžetu Ukrainy, pryjnatä rišennä ščodo zvitü pro jögo vykonannä;

5) vyznačennä zasad vnutrišnöji i zovnišnöji polityky, realizaciji strategičnogo kursu deržavy na nabuttä povnopravnogo členstva Ukrainy v Jevropejškomu Sojuzi ta v Organizaciji Pivničnoatlantyčnogo dogovoru;

{Punkt 5 častyny peršoji statti 85 v redakcii Zakonu № 2680-VIII vid 07.02.2019}

6) zatverdžennä zagalnoderžavnykh program ekonomičnogo, naukovotekhičnogo, socialnogo, nacionalno-kulturnogo rozvytku, okhorony dovkillä;

7) pryznačennä vyboriv Prezydenta Ukrainy u stroky, peredbačeni cijeju Konstytucijeju;

- 8) zaslukhovuvannä ščoričnykh ta pozačergovykh poslaň Prezydenta Ukrajiny pro vnutrišně i zovnišně stanovyšče Ukrajiny;
- 9) ogološennä za podannäm Prezydenta Ukrajiny stanu vijny i ukladennä myru, skhvalennä rišennä Prezydenta Ukrajiny pro vykorystannä Zbrojnykh Syl Ukrajiny ta inšykh vijškovykh formuvaň u razi zbrojnoji agresiji proty Ukrajiny;
- 10) usunennä Prezydenta Ukrajiny z posta v porädku osoblyvoji procedury (impičmentu), vstanovlenomu statteju 111 cijej Konstytuciji;
- 11) rozgläd i pryjnatä rišennä ščodo skhvalennä Programy dijalnosti Kabinetu Ministriv Ukrajiny;
- 12) pryznačennä za podannäm Prezydenta Ukrajiny Premjer-ministra Ukrajiny, Ministra oborony Ukrajiny, Ministra zakordonnykh sprav Ukrajiny, pryznačennä za podannäm Premjer-ministra Ukrajiny inšykh členiv Kabinetu Ministriv Ukrajiny, Golovy Antymonopolnogo komitetu Ukrajiny, Golovy Deržavnogo komitetu telebačennä i radiomovlennä Ukrajiny, Golovy Fondu deržavnogo majna Ukrajiny, zviľnennä zaznačenykh osib z posad, vyrišennä pytannä pro vidstavku Premjer-ministra Ukrajiny, členiv Kabinetu Ministriv Ukrajiny;
- 12-1) pryznačennä na posadu ta zviľnennä z posady za podannäm Prezydenta Ukrajiny Golovy Služby bezpeky Ukrajiny;
- 13) zdijsnennä kontrolü za dijalnistü Kabinetu Ministriv Ukrajiny vidpovidno do cijej Konstytuciji ta zakonu;
- 14) zatverdžennä rišeň pro nadannä Ukrajinoju pozyc i ekonomičnoji dopomogy inozemnym deržavam ta mižnarodnym organizacijam, a takož pro oderžannä Ukrajinoju vid inozemnykh deržav, bankiv i mižnarodnykh finansovykh organizacij pozyc, ne peredbačenykh Deržavnym būdžetom Ukrajiny, zdijsnennä kontrolü za jikh vykorystannäm;
- 15) pryjnatä Reglamentu Verkhovnoji Rady Ukrajiny;
- 16) pryznačennä na posady ta zviľnennä z posad Golovy ta inšykh členiv Rakhunkovoji palaty;
- 17) pryznačennä na posadu ta zviľnennä z posady Upovnovaženogo Verkhovnoji Rady Ukrajiny z prav lüdyň; zaslukhovuvannä jogo ščoričnykh dopovidej pro stan dotrymannä ta zakhystu prav i svobod lüdyň v Ukrajin;
- 18) pryznačennä na posadu ta zviľnennä z posady Golovy Nacionalnogo banku Ukrajiny za podannäm Prezydenta Ukrajiny;
- 19) pryznačennä na posady ta zviľnennä z posad polovyny skladu Rady Nacionalnogo banku Ukrajiny;
- 20) pryznačennä na posady ta zviľnennä z posad polovyny skladu Nacionalnoji rady Ukrajiny z pytaň telebačennä i radiomovlennä;

- 21) pryznačennä na posady ta zvilnennä z posad členiv Centralnoji vyborčoji komisiji za podannäm Prezydenta Ukrajiny;
- 22) zatverdžennä zagalnoji struktury, čyselnosti, vyznačennä funkcij Služby bezpeky Ukrajiny, Zbrojnykh Syl Ukrajiny, inšykh utvorenykh vidpovidno do zakoniv Ukrajiny vijskovykh formuvaň, a takož Ministerstva vnutrišnykh sprav Ukrajiny;
- 23) skhvalennä rišennä pro nadannä vijskovoji dopomogy inšym deržavam, pro napravlennä pidrozdiliv Zbrojnykh Syl Ukrajiny do inšoji deržavy čy pro dopusk pidrozdiliv zbrojnykh syl inšykh deržav na terytoriju Ukrajiny;
- 24) vstanovlennä deržavnykh symboliv Ukrajiny;
- 25) nadannä zgody na pryznačennä na posadu ta zvilnennä z posady Prezydentom Ukrajiny Generalnogo prokurora; vyslovlennä nedoviry Generalnomu prokurorovi, ščo maje naslidkom jogo vidstavku z posady;
- {Punkt 25 častyny peršoji statti 85 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}
- 26) pryznačennä na posady tretyny skladu Konstytucijnogo Sudu Ukrajiny;
- {Punkt 26 častyny peršoji statti 85 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}
- {Punkt 27 častyny peršoji statti 85 vyključeno na pidstavi Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}
- 28) dostrokovye prypynennä povnovažeň Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym za najavnosti vysnovku Konstytucijnogo Sudu Ukrajiny pro porušennä neju Konstytuciji Ukrajiny abo zakoniv Ukrajiny; pryznačennä pozačergovykh vyboriv do Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym;
- 29) utvorennä i likvidacija rajoniv, vstanovlennä i zmina mež rajoniv i mist, vidnesennä naselenykh punktiv do kategoriji mist, najmenuvannä i perejmenuvannä naselenykh punktiv i rajoniv;
- 30) pryznačennä čergovykh ta pozačergovykh vyboriv do organiv misceвого samovrăduvannä;
- 31) zatverdžennä protăgom dvokh dniv z momentu zvernennä Prezydenta Ukrajiny ukaziv pro vvedennä vojenного čy nadzvyčajnogo stanu v Ukrajinі abo v okremykh jiji miscevoŝtăkh, pro zagalnu abo častkovu mobilizaciju, pro ogološennä okremykh miscevostej zonamy nadzvyčajnoji ekologičnoji sytuaciji;
- 32) nadannä zakonom zgody na obovjazkovišť mižnarodnykh dogovoriv Ukrajiny ta denonsacija mižnarodnykh dogovoriv Ukrajiny;
- 33) zdijsnennä parlamentskogo kontrolü u mežakh, vyznačenykh cijeu Konstytucijeju ta zakonom;

34) pryjnatť rišennä pro napravlennä zapytu do Prezidenta Ukrajiny na vymogu narodnogo deputata Ukrajiny, grupy narodnykh deputativ Ukrajiny čy komitetu Verkhovnoji Rady Ukrajiny, poperednõ pidtrymanu ne menš jak odni-jeju tretynuju vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrajiny;

35) pryznačennä na posadu ta zvilnennä z posady kerivnyka aparatu Verkhovnoji Rady Ukrajiny; zatverdžennä koštorysu Verkhovnoji Rady Ukrajiny ta struktury jiji aparatu;

36) zatverdžennä pereliku objektiv prava deržavnoji vlasnosti, ščo ne pidlägajut pryvatyzaciji, vyznačennä pravovykh zasad vylučennä objektiv prava pryvatnoji vlasnosti;

37) zatverdžennä zakonom Konstytuciji Avtonomnoji Respubliky Krym, zmin do neji.

Verkhovna Rada Ukrajiny zdijsnuje takož inši povnovažennä, jaki vidpovidno do Konstytuciji Ukrajiny vidneseni do jiji vidannä.

{Stattä 85 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 86. Narodnyj deputat Ukrajiny maje pravo na sesiji Verkhovnoji Rady Ukrajiny zvernutyšä iz zapytom do organiv Verkhovnoji Rady Ukrajiny, do Kabinetu Ministriv Ukrajiny, do kerivnykiv inšykh organiv deržavnoji vlady ta organiv misceвого samovrăduvannä, a takož do kerivnykiv pidpryjemstv, ustanov i organizacij, roztašovanykh na terytoriji Ukrajiny, nezaležno vid jikh pidporăd-kuvannä i form vlasnosti.

{Oficijne tlumačennä položen častyny peršoji statti 86 dyv. v Rišennăkh Konstytucijnogo Sudu № 4-rp/99 vid 19.05.99, № 4-rp/2000 vid 11.04.2000, № 4-rp/2002 vid 20.03.2002, № 5-rp/2003 vid 05.03.2003, № 16-rp/2003 vid 14.10.2003}

Kerivnyky organiv deržavnoji vlady ta organiv misceвого samovrăduvannä, pid-pryjemstv, ustanov i organizacij zobovjazani povidomyty narodnogo deputata Ukrajiny pro rezultaty rozglădu jogo zapytu.

Stattä 87. Verkhovna Rada Ukrajiny za propozycijeju Prezidenta Ukrajiny abo ne menš jak odnijeji tretyny narodnykh deputativ Ukrajiny vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrajiny može rozglănuty pytannä pro vidpovidalnist Kabinetu Ministriv Ukrajiny ta pryjnaty rezoluciju nedoviry Kabinetu Ministriv Ukrajiny bilšistü vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Pytannä pro vidpovidalnist Kabinetu Ministriv Ukrajiny ne može rozglădatyšä Verkhovnoju Radoju Ukrajiny bilše odnogo razu protăgom odnijeji čergovoji sesiji, a takož protăgom roku pislä skhvalennä Programy dijalnosti Kabinetu Ministriv Ukrajiny abo protăgom ostannõji sesiji Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

{Stattä 87 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 88. Verkhovna Rada Ukrajiny obyraje iz svogo skladu Golovu Verkhovnoji Rady Ukrajiny, Peršogo zastupnyka i zastupnyka Golovy

Verkhovnoji Rady Ukrajiny ta vidklykaje jikh z cykh posad.

{Častyna perša statti 88 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Golova Verkhovnoji Rady Ukrajiny:

- 1) vede zasidannä Verkhovnoji Rady Ukrajiny;
  - 2) organizovuje robotu Verkhovnoji Rady Ukrajiny, koordynuje dijalnist jiji organiv;
- {Punkt 2 častyny drugoji statti 88 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}
- 3) pidpysuje akty, pryjñati Verkhovnoju Radoju Ukrajiny;
  - 4) predstavläje Verkhovnu Radu Ukrajiny u znosynakh z inšymy organamy deržavnoji vłady Ukrajiny ta organamy vłady inšykh deržav;
  - 5) organizovuje robotu aparatu Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Golova Verkhovnoji Rady Ukrajiny zdijsnüle povnovažennä, peredbačeni cijeju Konstytucijeju, u porädku, vstanovlenomu Reglamentom Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

{Častyna tretä statti 88 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 89. Verkhovna Rada Ukrajiny dlä zdijsnennä zakonoproektnoji roboty, pidgotovky i poperednõgo rozglädu pytañ, vidnesenykh do jiji povnovažen, vykonannä kontroľnykh funkcij vidpovidno do Konstytuciji Ukrajiny stvorüle z čysla narodnykh deputativ Ukrajiny komitety Verkhovnoji Rady Ukrajiny ta obyraje goliv, peršykh zastupnykiv, zastupnykiv goliv ta sekretariv cykh komitetiv.

Verkhovna Rada Ukrajiny u mežakh svojikh povnovažen može stvorüvaty tymčasovi specialni komisiji dlä pidgotovky i poperednõgo rozglädu pytañ.

Verkhovna Rada Ukrajiny dlä provedennä rozsliduvannä z pytañ, ščo stanovlät suspilnyj interes, utvorüle tymčasovi slidči komisiji, jakščo za ce progolosuvala ne menš jak odna tretyna vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Vysnovky i propozycji tymčasovykh slidčykh komisij ne je vyrišalnymy dlä slidstva i sudu.

Organizacija i porädok dijalnosti komitetiv Verkhovnoji Rady Ukrajiny, jiji tymčasovykh specialnykh i tymčasovykh slidčykh komisij vstanovljudsä zakonom.

{Stattä 89 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 90. Povnovažennä Verkhovnoji Rady Ukrajiny prypynäjutsä u deñ vidkryttä peršogo zasidannä Verkhovnoji Rady Ukrajiny novogo sklykannä.

Prezydent Ukrajiny maje pravo dostrokovy prypynyty povnovažennä Verkhovnoji Rady Ukrajiny, jakščo:

- 1) protägom odnogo misäcä u Verkhovnij Radi Ukrainy ne sformovano koaliciju deputatskykh frakcij vidpovidno do statti 83 cijej Konstituciji;
- 2) protägom šitdesäty dniv pislä vidstavky Kabinetu Ministriv Ukrainy ne sformovano personalnyj sklad Kabinetu Ministriv Ukrainy;
- 3) protägom trydcäty dniv odnijeji čergovoji sesiji plenarni zasidannä ne možut rozpočatysä.

Rišennä pro dostrokovu prypynennä povnovažen Verkhovnoji Rady Ukrainy pryjmajetsä Prezydentom Ukrainy pislä konsultacij z Golovoju Verkhovnoji Rady Ukrainy, jogo zastupnykamy ta golovamy deputatskykh frakcij u Verkhovnij Radi Ukrainy.

Povnovažennä Verkhovnoji Rady Ukrainy, ščo obrana na pozačergovykh vyborakh, provedenykh pislä dostrokovogo prypynennä Prezydentom Ukrainy povnovažen Verkhovnoji Rady Ukrainy poperednogo sklykannä, ne možut buty prypyneni protägom odnogo roku z dnä jiji obrannä.

Povnovažennä Verkhovnoji Rady Ukrainy ne možut buty dostrokovu prypyneni Prezydentom Ukrainy v ostanni šit misäciv stroku povnovažen Verkhovnoji Rady Ukrainy abo Prezidenta Ukrainy.

{Stattä 90 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 91. Verkhovna Rada Ukrainy pryjmaje zakony, postanovy ta inši akty bilšistü vid jiji konstitucijnogo skladu, krim vypadkiv, peredbačenykh cijej Konstitucijeju.

{Oficijne tlumačennä položen statti 91 dyv. v Rišennäkh Konstitucijnogo Sudu № 17-rp/2002 vid 17.10.2002, № 16-rp/2003 vid 14.10.2003}

Stattä 92. Vyključno zakonamy Ukrainy vyznačajutsä:

- 1) prava i svobody lüdyny i gromadänyna, garantiji cykh prav i svobod; osnovni obovjazky gromadänyna;
- 2) gromadänstvo, pravosubjektnist gromadän, status inozemciv ta osib bez gromadänstva;
- 3) prava korinnykh narodiv i nacionalnykh menšin;
- 4) porädok zastosuvannä mov;
- 5) zasady vykorystannä pryrodnykh resursiv, vyključnoji (morškoji) ekonomičnoji zony, kontynentalnogo šelfu, osvojennä kosmičnogo prostoru, organizaciji ta ekspluataciji energosystem, transportu i zvjazku;
- 6) osnovy socialnogo zakhystu, formy i vydy pensijnogo zabezpečennä; zasady regulüvannä prac i zajnätosti, šlübu, simji, okhorony dytynstva, materynstva, baťkivstva; vykhovannä, osvity, kultury i okhorony zdorovja; ekologičnoji bezpeky;
- 7) pravovyj režym vlasnosti;

- 8) pravovi zasady i garantiji pidpryjemnytva; pravyla konkurenciji ta normy antymonopolnogo reguluvannä;
- 9) zasady zovnišnikh znosyn, zovnišněekonomičnoji dijalnosti, mytnoji spravy;
- 10) zasady reguluvannä demografičnykh ta migracijnykh procesiv;
- 11) zasady utvorennä i dijalnosti polityčnykh partij, inšykh objednaň gromadän, zasobiv masovoji informaciji;
- 12) organizacija i dijalnist organiv vykonavčoji vlady, osnovy deržavnoji služby, organizaciji deržavnoji statystyky ta informatyky;
- 13) terytorialnyj ustrij Ukrajiny;

{Oficijne tlumačennä punktu 13 častyny peršoji statti 92 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 11-rp/2001 vid 13.07.2001}

- 14) sudoustrij, sudočynstvo, status suddiv; zasady sudovoji ekspertyzy; organizacija i dijalnist prokuratury, notariatu, organiv dosudovogo rozsliduvannä, organiv i ustanov vykonannä pokaraň; porädok vykonannä sudovykh rišeň; zasady organizaciji ta dijalnosti advokatury;

{Punkt 14 častyny peršoji statti 92 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

- 15) zasady misceвого samovrăduvannä;
- 16) status stolyci Ukrajiny; specialnyj status inšykh mist;
- 17) osnovy nacionalnoji bezpeky, organizaciji Zbrojnykh Syl Ukrajiny i zabezpečennä gromadškogo porădku;
- 18) pravovyj režym deržavnogo kordonu;
- 19) pravovyj režym vojenного i nadzvyčajnogo stanu, zon nadzvyčajnoji ekologičnoji sytuaciji;
- 20) organizacija i porädok provedennä vyboriv i referendumiv;
- 21) organizacija i porädok dijalnosti Verkhovnoji Rady Ukrajiny, status narodnykh deputativ Ukrajiny;
- 22) zasady cyvilno-pravovoji vidpovidalnosti; dijannä, jaki je zločynyamy, administratyvnymy abo dyscyplinarnymy pravoporušennämy, ta vidpovidalnist za nykh.

{Oficijne tlumačennä položennä punktu 22 častyny peršoji statti 92 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 7-rp/2001 vid 30.05.2001}

Vyključno zakonamy Ukrajiny vstanovljutsä:

- 1) Deržavnyj būdžet Ukrajiny i būdžetna systema Ukrajiny; systema opodatkuvannä, podatky i zbory; zasady stvorennä i funkcionuvannä finansovogo, grošovogo, kredytnogo ta investycijnogo rynkiv; status nacionalnoji valūty, a

takož status inozemnykh valüt na terytoriji Ukrajiny; porädok utvorennä i pogašennä deržavnogo vnutrišnogo i zovnišnogo borgu; porädok vypusku ta obigu deržavnykh cinnykh paperiv, jikh vydy i typy;

2) porädok napravlennä pidrozdiliv Zbrojnykh Syl Ukrajiny do inšykh deržav; porädok dopusku ta umovy perebuvannä pidrozdiliv zbrojnykh syl inšykh deržav na terytoriji Ukrajiny;

3) odynci vagy, miry i času; porädok vstanovlennä deržavnykh standartiv;

4) porädok vykorystannä i zakhystu deržavnykh symboliv;

5) deržavni nagorody;

6) vijškovi zvanä, dyplomatyčni rangy ta inši specialni zvanä;

7) deržavni sväta;

8) porädok utvorennä i funkcionuvannä vilnykh ta inšykh specialnykh zon, ščo majuť ekonomičnyj čy migracijnyj režym, vidminnyj vid zagalnogo.

Zakonom Ukrajiny ogološujetsä amnistija.

Stattä 93. Pravo zakonodavčoji iniciatyvy u Verkhovnij Radi Ukrajiny naležyť Prezydentovi Ukrajiny, narodnym deputatam Ukrajiny ta Kabinetu Ministriv Ukrajiny.

Zakonoproekty, vyznačeni Prezydentom Ukrajiny jak nevidkladni, rozglädajutsä Verkhovnoju Radoju Ukrajiny pozačergovo.

{Stattä 93 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 94. Zakon pidpysuje Golova Verkhovnoji Rady Ukrajiny i nevidkladno napravläje jogo Prezydentovi Ukrajiny.

Prezydent Ukrajiny protägom pjatnadcäty dniv pislä otrymannä zakonu pidpysuje jogo, beručy do vykonannä, ta oficijno oprylüdnüje jogo abo povertaje zakon zi svojimy vmotyvovanymy i sformulövanymy propozycijamy do Verkhovnoji Rady Ukrajiny dlä povtornogo rozglädu.

{Oficijne tlumačennä častyny drugoji statti 94 dyv. v Rišennäkh Konstytucijnogo Sudu № 11-rp/98 vid 07.07.98, № 6-rp/2008 vid 16.04.2008}

U razi jakščo Prezydent Ukrajiny protägom vstanovlenogo stroku ne povernuv zakon dlä povtornogo rozglädu, zakon vvažajetsä skhvalenym Prezydentom Ukrajiny i maje buty pidpysanyj ta oficijno oprylüdnenyj.

Jakščo pid čas povtornogo rozglädu zakon bude znovu pryjnatyj Verkhovnoju Radoju Ukrajiny ne menš jak dvoma tretynamy vid jiji konstytucijnogo skladu, Prezydent Ukrajiny zobovjazanyj jogo pidpysaty ta oficijno oprylüdnuty protägom desäty dniv. U razi jakščo Prezydent Ukrajiny ne pidpysav takyj zakon, vin nevidkladno oficijno oprylüdnüjetsä Golovoju Verkhovnoji Rady Ukrajiny i opublikovujetsä za jogo pidpysom.

{Častyna četverta staty 94 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Zakon nabyraje čynnosti čerez desät dniv z dnä jogo oficijnogo oprylüdnennä, jakščo inše ne peredbačeno samym zakonom, ale ne raniše dnä jogo opublikuvannä.

{Oficijne tlumačennä častyny pjatoji staty 94 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 4-zp vid 03.10.97}

Stattä 95. Būdžetna systema Ukrajinu budujetsä na zasadakh spravedlyvogo i neuperedženogo rozpodilu suspilnogo bagatstva miž gromadänamy i terytorialnymy gromadamy.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny peršoji staty 95 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 3-rp/2012 vid 25.01.2012}

Vyključno zakonom pro Deržavnyj būdžet Ukrajinu vyznačajutsä buď-jaki vydatky deržavy na zagalnosuspilni potreby, rozmir i cilöve sprämuvannä cykh vydatkiv.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny drugoji staty 95 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 3-rp/2012 vid 25.01.2012}

Deržava pragne do zbalansovanosti būdžetu Ukrajinu.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny tretöji staty 95 dyv. v Rišennäkh Konstytucijnogo Sudu № 26-rp/2008 vid 27.11.2008, № 3-rp/2012 vid 25.01.2012}

Regulärni zvity pro dokhody i vydatky Deržavnogo būdžetu Ukrajinu majuť buty oprylüdneni.

Stattä 96. Deržavnyj būdžet Ukrajinu zatverdžujetsä ščorično Verkhovnoju Radoju Ukrajinu na period z 1 sičnā po 31 grudnā, a za osoblyvykh obstavyn - na inšyj period.

Kabinet Ministriv Ukrajinu ne pizniše 15 veresnā kožnogo roku podaje do Verkhovnoji Rady Ukrajinu proekt zakonu pro Deržavnyj būdžet Ukrajinu na nastupnyj rik. Razom iz proektom zakonu podajetsä dopovid pro khid vykonannä Deržavnogo būdžetu Ukrajinu potočnogo roku.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny drugoji staty 96 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 3-rp/2012 vid 25.01.2012}

Stattä 97. Kabinet Ministriv Ukrajinu vidpovidno do zakonu podaje do Verkhovnoji Rady Ukrajinu zvit pro vykonannä Deržavnogo būdžetu Ukrajinu.

Podanyj zvit maje buty oprylüdnenyj.

Stattä 98. Kontrol vid imeni Verkhovnoji Rady Ukrajinu za nadkhodžennäm koštiv do Deržavnogo būdžetu Ukrajinu ta jikh vykorystannäm zdijsnūje Rakhunkova palata.

Organizacija, povnovažennä i porādok dijalnosti Rakhunkovoji palaty vyznačajutsä zakonom.

{Stattä 98 v redakcii Zakoniv № 586-VII vid 19.09.2013, № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 99. Grošovoju odyncyju Ukrajinu je gryvnä.

Zabezpečennä stabilnosti grošovoju odyncy je osnovnoju funkcijeju centralnogo banku deržavy - Nacionalnogo banku Ukrajinu.

Stattä 100. Rada Nacionalnogo banku Ukrajinu rozrobläje osnovni zasady grošovo-kredytynoi polityky ta zdijsnüle kontrol za jiji provedennäm.

Pravovyj status Rady Nacionalnogo banku Ukrajinu vyznačajetsä zakonom.

Stattä 101. Parlamentškyj kontrol za doderžannäm konstitucijnykh prav i svobod lüdyni i gromadänyna zdijsnüle Upovnovaženyj Verkhovnoji Rady Ukrajinu z prav lüdyni.

Rozdil V PREZYDENT UKRAJINY

Stattä 102. Prezydent Ukrajinu je glavoju deržavy i vystupaje vid jiji imeni.

Prezydent Ukrajinu je garantom deržavnogo suverenitetu, terytorialnoji cilisnosti Ukrajinu, doderžannä Konstytuciji Ukrajinu, prav i svobod lüdyni i gromadänyna.

Prezydent Ukrajinu je garantom realizaciji strategičnogo kursu deržavy na nabuttä povnopravnogo členstva Ukrajinu v Jevropejškomu Sojuzi ta v Organizaciji Pivničnoatlantyčnogo dogovoru.

{Stattü 102 dopovнено častynuju tretöju zgidno iz Zakonom № 2680-VIII vid 07.02.2019}

Stattä 103. Prezydent Ukrajinu obyrajetsä gromadänamy Ukrajinu na osnovi zagalnego, rivnogo i prämogo vyborčogo prava šläkhom tajemnogo golosuvannä strokom na pjat rokiv.

{Oficijne tlumačennä položen častyni peršoji statii 103 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 5-rp/2014 vid 15.05.2014}

Prezydentom Ukrajinu može buty obranyj gromadänyn Ukrajinu, jakyj dosäg trydcäty pjaty rokiv, maje pravo golosu, prožyvaje v Ukrajinu protägom desäty ostannikh pred dnem vyboriv rokiv ta volodije deržavnoju movoju.

Odna j ta sama osoba ne može buty Prezydentom Ukrajinu bilše niž dva stroky pidräd.

{Oficijne tlumačennä položen častyni tretöji statii 103 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 22-rp/2003 vid 25.12.2003}

Prezydent Ukrajinu ne može maty inšogo predstavnyčkogo mandata, obijmaty posadu v organakh deržavnoji vlady abo v objednannäkh gromadän, a takož zajmatysä inšoju oplačuvanoju abo pidpryjemnyčkoju dijalnistü čy vkhodyty do skladu kerivnogo organu abo naglädovoji rady pidpryjemstva, ščo maje na meti oderžannä prybutku.

Čergovi vybory Prezydenta Ukrajiny provodätsä v ostannü nedilü bereznä pjatogo roku povnovažen Prezydenta Ukrajiny. U razi dostrokovogo prypynennä povnovažen Prezydenta Ukrajiny vybory Prezydenta Ukrajiny provodätsä v period devjanosta dniv z dnä prypynennä povnovažen.

{Častyna pjata statti 103 v redakciji Zakoniv № 2952-VI vid 01.02.2011, № 742-VII vid 21.02.2014}

{Oficijne tlumačennä položen častyny pjatoji statti 103 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 5-rp/2014 vid 15.05.2014}

Porädok provedennä vyboriv Prezydenta Ukrajiny vstanovljujeť zakonem.

Stattä 104. Novoobranjyj Prezydent Ukrajiny vstupaje na post ne pizniše niž čerez trydcäť dniv pislä oficijnogo ogološennä rezultativ vyboriv, z momentu skladennä prysägy narodovi na uročystomu zasidanni Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Pryvedennä Prezydenta Ukrajiny do prysägy zdijsnüle Golova Konstytucijnogo Sudu Ukrajiny.

Prezydent Ukrajiny skladaje taku prysägu:

”Ja, (imja ta prizvyšče), voleju narodu obranyj Prezydentom Ukrajiny, zastupajučy na cej vysokyj post, uročysto prysägaju na virnist Ukraini. Zobovjazujuš usima svojimy spravamy boronyty suverenitet i nezaležnist Ukrainy, dbaty pro blago Vitčyzny i dobrobut Ukrajinškogo narodu, obstojuvaty prava i svobody gromadän, doderžuvatysä Konstytuciji Ukrainy i zakoniv Ukrainy, vykonuvaty svoji obovjazky v interesakh usikh spivvitčyznykiv, pidnosyty avtorytet Ukrainy u sviti”.

Prezydent Ukrajiny, obranyj na pozačergovykh vyborakh, skladaje prysägu u pjatydennej strok pislä oficijnogo ogološennä rezultativ vyboriv.

{Oficijne tlumačennä položen statti 104 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 17-rp/2002 vid 17.10.2002}

Stattä 105. Prezydent Ukrajiny korystujetsä pravom nedotorkannosti na čas vykonannä povnovažen.

{Oficijne tlumačennä častyny peršoji statti 105 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 19-rp/2003 vid 10.12.2003}

Za posägannä na čest i gidnist Prezydenta Ukrajiny vynni osoby prytägajutsä do vidpovidalnosti na pidstavi zakonu.

Zvannä Prezydenta Ukrajiny okhoronäjetsä zakonom i zberigajetsä za nym dovično, jakščo tilky Prezydent Ukrajiny ne buv usunenyj z posta v porädku impičmentu.

Stattä 106. Prezydent Ukrajiny:

- 1) zabezpečuje deržavnu nezaležnist, nacionalnu bezpeku i pravonastupnyctvo deržavy;
  - 2) zvertajetsä z poslannämy do narodu ta iz ščoričnymy i pozačergovymy poslan-
nämy do Verkhovnoji Rady Ukrainy pro vnutrišně i zovnišně stanovyšče Ukra-
jiny;
  - 3) predstavljäje deržavu v mižnarodnykh vidnosynakh, zdijsnŭje kerivnyctvo
zovnišnŏpolityčnoju dijalnistŭ deržavy, vede peregovory ta ukladaje mižnaro-
dni dogovy Ukrainy;
  - 4) pryjmaje rišennä pro vyznannä inozemnykh deržav;
  - 5) pryznačaje ta zvilnäje glav dyplomatyčnykh predstavnyctv Ukrainy v in-
šykh deržavakh i pry mižnarodnykh organizacijakh; pryjmaje virči i vidklyčni
gramoty dyplomatyčnykh predstavnykiv inozemnykh deržav;
  - 6) pryznačaje vseukrajinskŭj referendum ščodo zmin Konstytuciji Ukrainy vid-
povidno do staty 156 cijej Konstytuciji, progološuje vseukrajinskŭj referendum
za narodnoju iniciatyvoju;
- {Oficijne tlumačennä punktu 6 častyny peršoji staty 106 dyv. v Rišenni Kon-
stytucijnogo Sudu № 23-rp/2008 vid 15.10.2008}
- 7) pryznačaje pozačergovi vybory do Verkhovnoji Rady Ukrainy u stroky, vs-
tanovleni cijej Konstytucijeju;
  - 8) prypynäje povnovažennä Verkhovnoji Rady Ukrainy u vypadkakh, pred-
bačenykh cijej Konstytucijeju;
- {Punkt 8 častyny peršoji staty 106 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}
- 9) vnosŭt za propozycijeju koalicii deputatskykh frakcij u Verkhovnij Radi
Ukrainy, sformovanoji vidpovidno do staty 83 Konstytuciji Ukrainy, podannä
pro pryznačennä Verkhovnoju Radoju Ukrainy Premjer-ministra Ukrainy v
strok ne pizniše niž na pjatnadcätyj deň pislä oderžannä takoji propozycji;
- {Punkt 9 častyny peršoji staty 106 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}
- 10) vnosŭt do Verkhovnoji Rady Ukrainy podannä pro pryznačennä Ministra
oborony Ukrainy, Ministra zakordonnykh sprav Ukrainy;
- {Punkt 10 častyny peršoji staty 106 v redakciji Zakonu № 742-VII vid
21.02.2014}
- 11) pryznačaje na posadu ta zvilnäje z posady za zgodoju Verkhovnoji Rady
Ukrainy Generalnogo prokurora;
- {Punkt 11 častyny peršoji staty 106 v redakciji Zakoniv № 742-VII vid
21.02.2014, № 1401-VIII vid 02.06.2016}
- 12) pryznačaje na posady ta zvilnäje z posad polovynu skladu Rady Na-
cionalnogo banku Ukrainy;

{Punkt 12 častyny peršozi staty 106 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

13) pryznačaje na posady ta zvilnaje z posad polovynu skladu Nacionalnoji rady Ukrajinu z pytaň telebačennä i radiomovlennä;

{Punkt 13 častyny peršozi staty 106 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

14) vnosyť do Verkhovnoji Rady Ukrajinu podannä pro pryznačennä na posadu ta zvilnennä z posady Golovy Služby bezpeky Ukrajinu;

{Punkt 14 častyny peršozi staty 106 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

15) zupynaje diu aktiv Kabinetu Ministriv Ukrajinu z motyviv nevidpovidnosti cij Konstytuciji z odnočasnym zvernennäm do Konstytucijnogo Sudu Ukrajinu ščodo jikh konstytucijnosti;

{Punkt 15 častyny peršozi staty 106 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

16) skasovuje akty Rady ministriv Avtonomnoji Respubliky Krym;

{Punkt 16 častyny peršozi staty 106 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

17) je Verkhovnym Golovnokomanduvačem Zbrojnykh Syl Ukrajinu; pryznačaje na posady ta zvilnaje z posad vyšče komanduvannä Zbrojnykh Syl Ukrajinu, inšykh vijškovykh formuvaň; zdijsnjuje kerivnytvo u sferakh nacionalnoji bezpeky ta oborony deržavy;

18) očoljuje Radu nacionalnoji bezpeky i oborony Ukrajinu;

19) vnosyť do Verkhovnoji Rady Ukrajinu podannä pro ogološennä stanu vijny ta u razi zbrojnoji agresiji proty Ukrajinu pryjmaje rišennä pro vykorystannä Zbrojnykh Syl Ukrajinu ta inšykh utvorenykh vidpovidno do zakoniv Ukrajinu vijškovykh formuvaň;

{Punkt 19 častyny peršozi staty 106 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

20) pryjmaje vidpovidno do zakonu rišennä pro zagalnu abo častkovu mobilizaciju ta vvedennä vojennoho stanu v Ukrajinu abo v okremykh jiji miscevoštäkh u razi zagrozy napadu, nebezpeky deržavnij nezaležnosti Ukrajinu;

21) pryjmaje u razi neobkhidnosti rišennä pro vvedennä v Ukrajinu abo v okremykh jiji miscevoštäkh nadzvyčajnoho stanu, a takož ogološuje u razi neobkhidnosti okremi miscevošti Ukrajinu zonamy nadzvyčajnoji ekologičnoji sytuaciji - z nastupnym zatverdžennäm cykh rišeň Verkhovnoju Radoju Ukrajinu;

22) pryznačaje na posady tretynu skladu Konstytucijnogo Sudu Ukrajinu;

{Punkt 22 častyny peršoji staty 106 v redakciji Zakoniv № 742-VII vid 21.02.2014, № 1401-VIII vid 02.06.2016}

{Punkt 23 častyny peršoji staty 106 vyključeno na pidstavi Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

24) prysvojuje vyšči vijškovi zvannä, vyšči dyplomatyčni rangy ta inši vyšči specialni zvannä i klasni čyny;

25) nagorodžuje deržavnymy nagorodamy; vstanovljuje prezidentški vidznaky ta nagorodžuje nymy;

26) pryjmaje rišennä pro pryjnatä do gromadänstva Ukrajinu ta prypynennä gromadänstva Ukrajinu, pro nadannä prytulku v Ukrajinu;

27) zdijsnjuje pomyluvannä;

28) stvorjuje u mežakh koštiv, peredbačenykh u Deržavnomu büdžeti Ukrajinu, dlä zdijsnennä svojikh povnovažen konsultatyvni, doradči ta inši dopomižni organy i služby;

29) pidpysuje zakony, pryjnaty Verkhovnoju Radoju Ukrajinu;

30) maje pravo veto ščodo pryjnatykh Verkhovnoju Radoju Ukrajinu zakoniv (krim zakoniv pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrajinu) z nastupnym povnennäm jikh na povtornyj rozgläd Verkhovnoji Rady Ukrajinu;

{Punkt 30 častyny peršoji staty 106 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

31) zdijsnjuje inši povnovažennä, vyznačeni Konstytucijeju Ukrajinu.

Prezydent Ukrajinu ne može peredavaty svoji povnovažennä inšym osobam abo organam.

Prezydent Ukrajinu na osnovi ta na vykonannä Konstytuciji i zakoniv Ukrajinu vydaje ukazy i rozporädžennä, jaki je obov'язkovy do vykonannä na terytoriji Ukrajinu.

Akty Prezidenta Ukrajinu, vydani v mežakh povnovažen, peredbačenykh punktamy 5, 18, 21 cijeji staty, skripljuť pidpysamy Premjer-ministr Ukrajinu i ministr, vidpovidalnyj za akt ta jogo vykonannä.

{Častyna četverta staty 106 v redakciji Zakoniv № 742-VII vid 21.02.2014, № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 107. Rada nacionalnoji bezpeky i oborony Ukrajinu je koordynacijnym organom z pytaň nacionalnoji bezpeky i oborony pry Prezidentovi Ukrajinu.

Rada nacionalnoji bezpeky i oborony Ukrajinu koordynuje i kontroljuje dijalnist organiv vykonavčoji vlady u sferi nacionalnoji bezpeky i oborony.

Golovoju Rady nacionalnoji bezpeky i oborony Ukrajinu je Prezydent Ukrajinu.

Personalnyj sklad Rady nacionalnoji bezpeky i oborony Ukrajiny formuje Prezydent Ukrajiny.

Do skladu Rady nacionalnoji bezpeky i oborony Ukrajiny za posadoju vkhodät Premjer-ministr Ukrajiny, Ministr oborony Ukrajiny, Golova Služby bezpeky Ukrajiny, Ministr vnutrišnikh sprav Ukrajiny, Ministr zakordonnykh sprav Ukrajiny.

U zasidannäkh Rady nacionalnoji bezpeky i oborony Ukrajiny može braty učast Golova Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Rišennä Rady nacionalnoji bezpeky i oborony Ukrajiny vvodätsä v diju ukazamy Prezydenta Ukrajiny.

Kompetencija ta funkciji Rady nacionalnoji bezpeky i oborony Ukrajiny vyznačajutsä zakonom.

Stattä 108. Prezydent Ukrajiny vykonuje svoji povnovažennä do vstupu na post novoobranogo Prezydenta Ukrajiny.

Povnovažennä Prezydenta Ukrajiny prypynäjutsä dostrokovo u razi:

- 1) vidstavky;
- 2) nespromožnosti vykonuvaty svoji povnovažennä za stanom zdorovja;

{Punkt 2 častyny drugoji statti 108 iz zminamy, vnesenymy zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

- 3) usunennä z posta v porädku impičmentu;
- 4) smerti.

Stattä 109. Vidstavka Prezydenta Ukrajiny nabuvaje čynnosti z momentu progološennä nym osobysto zajavy pro vidstavku na zasidanni Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Stattä 110. Nespromožništ vykonannä Prezydentom Ukrajiny svojikh povnovažen za stanom zdorovja maje buty vstanovlena na zasidanni Verkhovnoji Rady Ukrajiny i pidtverdžena rišennäm, pryjnätym bilšistü vid jiji konstytucijnogo skladu na pidstavi pyšmovogo podannä Verkhovnogo Sudu - za zvernennäm Verkhovnoji Rady Ukrajiny, i medyčnogo vysnovku.

{Stattä 110 iz zminamy, vnesenymy zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 111. Prezydent Ukrajiny može buty usunenyj z posta Verkhovnoju Radoju Ukrajiny v porädku impičmentu u razi včynnennä nym deržavnoji zrazy abo inšogo zločynu.

{Oficijne tľumačennä častyny peršoji statti 111 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 19-rp/2003 vid 10.12.2003}

Pytannä pro usunennä Prezydenta Ukrajiny z posta v porädku impičmentu inicijujsä bilšistü vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Dlä provedennä rozsliduvannä Verkhovna Rada Ukrajiny stvorüje specialnu tymčasovu slidču komisiju, do skladu jakoji vklüčajutsä specialnyj prokuror i specialni slidči.

Vysnovky i propozycji tymčasovoji slidčoji komisiji rozglädajuťsä na zasidanni Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Za najavnosti pidstav Verkhovna Rada Ukrajiny ne menš jak dvoma tretynamy vid jiji konstytucijnogo skladu pryjmaje rišennä pro zvynuvačennä Prezydenta Ukrajiny.

Rišennä pro usunennä Prezydenta Ukrajiny z posta v porädku impičmentu pryjmajeťsä Verkhovnoju Radoju Ukrajiny ne menš jak tröma četvertymy vid jiji konstytucijnogo skladu pislä perevirky spravy Konstytucijnym Sudom Ukrajiny i otrymannä jogo vysnovku ščo do doderžannä konstytucijnoji procedury rozsliduvannä i rozglädu spravy pro impičment ta otrymannä vysnovku Verkhovnogo Sudu pro te, ščo dijannä, v jakykh zvynuvačujuťsä Prezydent Ukrajiny, mistäť oznaky deržavnoji zrazy abo inšogo zločynu.

{Častyna šosta statti 111 iz zminamy, vnesenymy zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 112. U razi dostrokovogo prypynennä povnovažen Prezydenta Ukrajiny vidpovidno do statej 108, 109, 110, 111 cijej Konstytuciji vykonannä obovjazkiv Prezydenta Ukrajiny na period do obrannä i vstupu na post novogo Prezydenta Ukrajiny pokladajeťsä na Golovu Verkhovnoji Rady Ukrajiny. Golova Verkhovnoji Rady Ukrajiny v period vykonannä nym obovjazkiv Prezydenta Ukrajiny ne može zdijsnŭvaty povnovažennä, peredbačeni punktamy 2, 6-8, 10-13, 22, 24, 25, 27, 28 statti 106 Konstytuciji Ukrajiny.

{Stattä 112 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Rozdil VI KABINET MINISTRIV UKRAJINY. INŠI ORGANY VYKONAVČOJI VLADY

Stattä 113. Kabinet Ministriv Ukrajiny je vyščym organom u systemi organiv vykonavčoji vlady.

Kabinet Ministriv Ukrajiny vidpovidaľnyj pered Prezydentom Ukrajiny i Verkhovnoju Radoju Ukrajiny, pidkontrolnyj i pidzvitnyj Verkhovnij Radi Ukrajiny u mežakh, peredbačenykh cijegu Konstytucijeju.

Kabinet Ministriv Ukrajiny u svojij dijalnosti kerujeťsä cijegu Konstytucijeju ta zakonamy Ukrajiny, a takož ukazamy Prezydenta Ukrajiny ta postanovamy Verkhovnoji Rady Ukrajiny, pryjnatymy vidpovidno do Konstytuciji ta zakoniv Ukrajiny.

{Stattä 113 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 114. Do skladu Kabinetu Ministriv Ukrajiny vkhodät Premjer-ministr Ukrajiny, Peršyj vice-premjer-ministr, vice-premjer-ministry, ministry.

Premjer-ministr Ukrajiny pryznačajetsä Verkhovnoju Radoju Ukrajiny za podannäm Prezydenta Ukrajiny.

Kandydaturu dlä pryznačennä na posadu Premjer-ministra Ukrajiny vnosyt Prezydent Ukrajiny za propozycijeju koalicii deputatskykh frakcij u Verkhovnij Radi Ukrajiny, sformovanoji vidpovidno do statti 83 Konstytuciji Ukrajiny, abo deputatskoji frakciji, do skladu jakoji vkhodyt bišiš narodnykh deputativ Ukrajiny vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Ministr oborony Ukrajiny, Ministr zakordonnykh sprav Ukrajiny pryznačajutsä Verkhovnoju Radoju Ukrajiny za podannäm Prezydenta Ukrajiny, inši členy Kabinetu Ministriv Ukrajiny pryznačajutsä Verkhovnoju Radoju Ukrajiny za podannäm Premjer-ministra Ukrajiny.

Premjer-ministr Ukrajiny keruje robotuju Kabinetu Ministriv Ukrajiny, sprämovuje jiji na vykonannä Programy dijalnosti Kabinetu Ministriv Ukrajiny, skhvalenoji Verkhovnoju Radoju Ukrajiny.

{Stattä 114 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 115. Kabinet Ministriv Ukrajiny skladaje povnovažennä pered novoobranuju Verkhovnoju Radoju Ukrajiny.

Premjer-ministr Ukrajiny, inši členy Kabinetu Ministriv Ukrajiny majuť pravo zajavyty Verkhovnij Radi Ukrajiny pro svoju vidstavku.

Vidstavka Premjer-ministra Ukrajiny, prynättä Verkhovnoju Radoju Ukrajiny rezolücijei nedoviry Kabinetu Ministriv Ukrajiny majuť naslidkom vidstavku vsögo skladu Kabinetu Ministriv Ukrajiny. U cykh vypadkakh Verkhovna Rada Ukrajiny zdijsnüje formuvannä novogo skladu Kabinetu Ministriv Ukrajiny u stroky i v porädku, ščo vyznačeni cijeju Konstytucijeju.

Kabinet Ministriv Ukrajiny, jakyj sklav povnovažennä pered novoobranuju Verkhovnoju Radoju Ukrajiny abo vidstavku jakogo prynäto Verkhovnoju Radoju Ukrajiny, prodovžuje vykonuvaty svoji povnovažennä do počatku roboty novosformovanogo Kabinetu Ministriv Ukrajiny.

{Stattä 115 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Stattä 116. Kabinet Ministriv Ukrajiny:

1) zabezpečuje deržavnyj suverenitet i ekonomičnu samostijnist Ukrajiny, zdijsnennä vnutrišnöji i zovnišnöji polityky deržavy, vykonannä Konstytuciji i zakoniv Ukrajiny, aktiv Prezydenta Ukrajiny;

1-1) zabezpečuje realizaciju strategičnogo kursu deržavy na nabuttä povnopravnogo členstva Ukrajiny v Jevropejskomu Sojuzi ta v Organizaciji Pivničnoatlantyčnogo dogovoru;

{Stattü 116 dopovнено punktom 1-1 zgidno iz Zakonom № 2680-VIII vid 07.02.2019}

2) vžyvaie zakhodiv ščodo zabezpečennä prav i svobod lüdyny i gromadänyna;

{Oficijne tlumačennä položennä punktu 2 statti 116 dyv. v Rišenni Konstytuci-jnogo Sudu № 3-rp/2012 vid 25.01.2012}

3) zabezpečuje provedennä finansovoji, cinovoji, investycijnoji ta podatkovoji polityky; polityky u sferakh praci j zajnätosti naseleennä, socialnogo zakhystu, osvity, nauky i kultury, okhorony pryrody, ekologičnoji bezpeky i pryrodokorystuvannä;

{Oficijne tlumačennä položennä punktu 3 statti 116 dyv. v Rišenni Konstytuci-jnogo Sudu № 3-rp/2012 vid 25.01.2012}

4) rozrobläje i zdijsnüje zagalnoderžavni programy ekonomičnogo, naukovotekhničnogo, socialnogo i kulturnogo rozvytku Ukrajinu;

5) zabezpečuje rivni umovy rozvytku vsikh form vlasnosti; zdijsnüje upravlinnä objektamy deržavnoji vlasnosti vidpovidno do zakonu;

6) rozrobläje proekt zakonu pro Deržavnyj büdžet Ukrajinu i zabezpečuje vykonannä zatverdženogo Verkhovnoju Radoju Ukrajinu Deržavnogo büdžetu Ukrajinu, podaje Verkhovnij Radi Ukrajinu zvit pro jogo vykonannä;

{Oficijne tlumačennä položennä punktu 6 statti 116 dyv. v Rišenni Konstytuci-jnogo Sudu № 3-rp/2012 vid 25.01.2012}

7) zdijsnüje zakhody ščodo zabezpečennä oboronozdatnosti i nacionalnoji bezpeky Ukrajinu, gromadškogo porädku, borotby zi zločynnistü;

8) organizovuje i zabezpečuje zdijsnennä zovnišnöekonomičnoji dijalnosti Ukrajinu, mytnoji spravy;

9) sprämovuje i koordynuje robotu ministerstv, inšykh organiv vykonavčoji vlady;

9-1) utvorüje, reorganizovuje ta likvidovuje vidpovidno do zakonu ministerstva ta inši centralni organy vykonavčoji vlady, dijučy v mežakh koštiv, peredbačenykh na utrymannä organiv vykonavčoji vlady;

{Stattü 116 dopovнено punktom 9-1 zgidno iz Zakonom № 742-VII vid 21.02.2014}

9-2) pryznačaje na posady ta zvilnäje z posad za podannäm Premjer-ministra Ukrajinu kerivnykiv centralnykh organiv vykonavčoji vlady, jaki ne vkhodät do skladu Kabinetu Ministriv Ukrajinu;

{Stattü 116 dopovнено punktom 9-2 zgidno iz Zakonom № 742-VII vid 21.02.2014}

10) zdijsnüje inši povnovažennä, vyznačeni Konstytucijeju ta zakonamy Ukrajinu.

{Punkt 10 statutu 116 v redakcii Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Statut 117. Kabinet Ministriv Ukrainy v mezakh svojei kompetenciji vydaje postanovy i rozporjadzennä, jaki je obovjazkovy do vykonannä.

Akty Kabinetu Ministriv Ukrainy pidpysuje Premjer-ministr Ukrainy.

Normatyvno-pravovi akty Kabinetu Ministriv Ukrainy, ministerstv ta inšykh centralnykh organiv vykonavčoji vlady pidlägajut rejestraciju v porädku, vstanovlenomu zakonom.

Statut 118. Vykonavču vladu v oblastakh i rajonakh, mistakh Kyjevi ta Sevastopoli zdijsnüt miscevi deržavni administraciji.

{Oficijne tumačennä položennä častyny peršoji statutu 118 dyv. v Rišennakh Konstytucijnogo Sudu № 21-rp/2003 vid 25.12.2003, № 9-rp/2005 vid 13.10.2005}

Osoblyvosti zdijsnennä vykonavčoji vlady u mistakh Kyjevi ta Sevastopoli vyznačajutsä okremymy zakonamy Ukrainy.

{Oficijne tumačennä položennä častyny drugoji statutu 118 dyv. v Rišennakh Konstytucijnogo Sudu № 21-rp/2003 vid 25.12.2003, № 9-rp/2005 vid 13.10.2005}

Sklad miscevykh deržavnykh administracij formujut golovy miscevykh deržavnykh administracij.

{Oficijne tumačennä položennä častyny tretöji statutu 118 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 21-rp/2003 vid 25.12.2003}

Golovy miscevykh deržavnykh administracij pryznačajutsä na posadu i zvilnäjutsä z posady Prezydentom Ukrainy za podannäm Kabinetu Ministriv Ukrainy.

{Oficijne tumačennä položennä častyny četvertoji statutu 118 dyv. v Rišennakh Konstytucijnogo Sudu № 21-rp/2003 vid 25.12.2003, № 9-rp/2005 vid 13.10.2005}

Golovy miscevykh deržavnykh administracij pry zdijsnenni svojikh povnovažen vidpovidalni pered Prezydentom Ukrainy i Kabinetom Ministriv Ukrainy, pidzvitni ta pidkontrolni organam vykonavčoji vlady vyščogo rivnä.

Miscevi deržavni administraciji pidzvitni i pidkontrolni radam u častyni povnovažen, delegovanykh jim vidpovidnymy rajonnymy čy oblasnymy radamy.

Miscevi deržavni administraciji pidzvitni i pidkontrolni organam vykonavčoji vlady vyščogo rivnä.

Rišennä goliv miscevykh deržavnykh administracij, ščo superečat Konstytuciji ta zakonam Ukrainy, inšym aktam zakonodavstva Ukrainy, možut buty vidpovidno do zakonu skasovani Prezydentom Ukrainy abo golovoju miscevoji deržavnoji administraciji vyščogo rivnä.

Oblasna čy rajonna rada može vyslovty nedoviru golovi vidpovidnoji miscevoji deržavnoji administraciji, na pidstavi čogo Prezydent Ukrainy pryjmaje rišennä i daje obğruntovanu vidpovid.

Jakščo nedoviru golovi rajonnoji čy oblasnoji deržavnoji administraciji vyslovtyly dvi tretyny deputativ vid skladu vidpovidnoji rady, Prezydent Ukrainy pryjmaje rišennä pro vidstavku golovy miscevoji deržavnoji administraciji.

Stattä 119. Miscevi deržavni administraciji na vidpovidnij terytoriji zabezpečujut:

- 1) vykonannä Konstytuciji ta zakoniv Ukrainy, aktiv Prezidenta Ukrainy, Kabinetu Ministriv Ukrainy, inšykh organiv vykonavčoji vlady;
- 2) zakonnist i pravoporädok; doderžannä prav i svobod gromadän;
- 3) vykonannä deržavnykh i regionalnykh program socialno-ekonomičnogo ta kulturnogo rozvytku, program okhorony dovkillä, a v miscäkh kompaktnogo prožyvannä korinnykh narodiv i nacionalnykh menšyn - takož program jikh nacionalno-kulturnogo rozvytku;
- 4) pidgotovku ta vykonannä vidpovidnykh oblasnykh i rajonnykh būdžetiv;
- 5) zvit pro vykonannä vidpovidnykh būdžetiv ta program;
- 6) vzajemodiju z organamy misceвого samovrăduvannä;
- 7) realizaciju inšykh nadanykh deržavuju, a takož delegovanykh vidpovidnymy radamy povnovažeň.

Stattä 120. Členy Kabinetu Ministriv Ukrainy, kerivnyky centralnykh ta miscevykh organiv vykonavčoji vlady ne majuť prava sumiščaty svoju službovu dijalnist z inšoju robotuju (krim vykladačkoji, naukovoji ta tvorčoji roboty u pozarobočyj čas), vkhodyty do skladu kerivnogo organu čy naglădovoji rady pidpryjemstva abo organizaciji, ščo maje na meti oderžannä prybutku.

{Častyňa perša statti 120 v redakciji Zakonu № 742-VII vid 21.02.2014}

Organizacija, povnovažennä i porădok dijalnosti Kabinetu Ministriv Ukrainy, inšykh centralnykh ta miscevykh organiv vykonavčoji vlady vyznačajutsä Konstytucijeju i zakonamy Ukrainy.

{Rozdil VII "PROKURATURA" vyključeno na pidstavi Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Rozdil VIII PRAVOSUDDÄ

Stattä 124. Pravosuddä v Ukraini zdijsnŭjut vyključno sudy.

Deleguvannä funkcij sudiv, a takož pryvlasennä cykh funkcij inšymy organamy čy posadovymy osobamy ne dopuskajutsä.

Jurysdykcija sudiv pošyrüjetsä na bud-jakyj jurydyčnyj spir ta bud-jake kryminalne obvynuvačennä. U peredbačenykh zakonom vypadkakh sudy rozglädajuť takož inši spravy.

Zakonom može buty vyznačenyj obovjazkovyj dosudovyj porädok uregulüvannä sporu.

Narod bezposerednö bere učast u zdijsnenni pravosuddä čerez prysäžnykh.

Ukrajina može vyznaty jurysdykciju Mižnarodnogo kryminalnogo sudu na umovakh, vyznačenykh Rymśkym statutom Mižnarodnogo kryminalnogo sudu.

{Častyna šosta statti 124 nabyraje čynnosti z 30.06.2019 - dyv. punkt 1 rozdilu II Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

{Stattä 124 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 125. Sudoustrij v Ukraini budujetsä za pryncypamy terytorialnosti ta specializaciji i vyznačajetsä zakonom.

Sud utvorüjetsä, reorganizovujetsä i likvidovujetsä zakonom, proekt jakogo vnosyť do Verkhovnoji Rady Ukrainy Prezydent Ukrainy pislä konsultacij z Vyščoju radoju pravosuddä.

Verkhovnyj Sud je najvyščym sudom u systemi sudoustroju Ukrainy.

Vidpovidno do zakonu možuť dijaty vyšči specializovani sudy.

Z metoju zakhystu prav, svobod ta interesiv osoby u sferi publicšno-pravovykh vidnosyn dijuť administratyvni sudy.

Stvorennä nadzvyčajnykh ta osoblyvykh sudiv ne dopuskajetsä.

{Stattä 125 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 126. Nezaležništ i nedotorkanništ suddi garantujuťsä Konstytucijeju i zakonamy Ukrainy.

Vplyv na suddü u bud-jakyj sposib zaboronäjetsä.

Bez zgody Vyščoji rady pravosuddä suddü ne može buty zatrymano abo utrymuvano pid vartuju čy areštom do vynesennä obvynuvalnogo vyroku sudom, za vynätkom zatrymannä suddi pid čas abo vidrazu ž pislä včynennä täžkogo abo osoblyvo täžkogo zločynu.

Suddü ne može buty prytägnuto do vidpovidalnosti za ukhvalene nym sudove rišennä, za vynätkom včynennä zločynu abo dyscyplinarnogo prostupku.

Suddä objimaje posadu bezstrokovu.

Pidstavamy dlä zvilnennä suddi je:

- 1) nespromožništ vykonuvaty povnovažennä za stanom zdorovja;
- 2) porušennä suddeju vymog ščodo nesumisnosti;

- 3) včynennä istotnogo dyscyplinarnogo prostupku, grube čy systematyčne nekhtuvannä obovjazkamy, ščo je nesumisnym zi statusom suddi abo vyjavylo jogo nevidpovidnist zajmanij posadi;
- 4) podannä zajavy pro vidstavku abo pro zvilnennä z posady za vlasnym bažan-näm;
- 5) nezgoda na perevedennä do inšogo sudu u razi likvidaciji čy reorganizaciji sudu, v jakomu suddä obijmaje posadu;
- 6) porušennä obovjazku pidtverdyty zakonnist džerela pokhodžennä majna.

Povnovažennä suddi prypynäjutsä u razi:

- 1) dosägnennä suddeju šistdesäty pjaty rokiv;
- 2) prypynennä gromadänstva Ukrajiny abo nabuttä suddeju gromadänstva in-šoji deržavy;
- 3) nabrannä zakonnoji syly rišennäm sudu pro vyznannä suddi bezvisno vidsut-nim abo ogołošennä pomerlym, vyznannä nedijezdatnym abo obmeženo dijez-datnym;
- 4) smerti suddi;
- 5) nabrannä zakonnoji syly obvynuvalnym vyrokom ščodo suddi za včynennä nym zločynu.

Deržava zabezpečuje osobystu bezpeku suddi ta členiv jogo simji.

{Stattä 126 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 127. Pravosuddä zdijsnŭjuť suddi. U vyznačenykh zakonom vypadkakh pravosuddä zdijsnŭjetsä za učastŭ prysäžnykh.

Suddä ne može naležaty do polityčnykh partij, profspilok, braty učast u bud-jakij polityčnij dijalnosti, maty predstavnyčyj mandat, obijmaty bud-jaki inši oplačuvani posady, vykonuvaty inšu oplačuvanu robotu, krim naukovoji, vyk-ladačkoji čy tvorčkoji.

Na posadu suddi može buty pryznačenyj gromadänyn Ukrajiny, ne molodšyj trydcäty ta ne staršyj šistdesäty pjaty rokiv, jakyj maje vyšču jurydyčnu osvitu i staž profesijnoji dijalnosti u sferi prava ščonajmenše pjať rokiv, je kompetnym, dobročesnym ta volodije deržavnoju movoju. Zakonom možuť buty prevedbačeni dodatkovy vymogy dlä pryznačennä na posadu suddi.

Dlā suddiv specializovanykh sudiv vidpovidno do zakonu možuť buty vs-tanovleni inši vymogy ščodo osvity ta stažu profesijnoji dijalnosti.

{Stattä 127 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 128. Pryznačennä na posadu suddi zdijsnŭjetsä Prezydentom Ukrajiny za podannäm Vyščoji rady pravosuddä v porädku, vstanovlenomu zakonom.

Pryznačennä na posadu suddi zdijsnäjetsä za konkursom, krim wypadkiv, vyznačenykh zakonom.

Golovu Verkhovného Sudu obyraje na posadu ta zviľnäje z posady šľäkhom tajemného golosuvannä Plenum Verkhovného Sudu v porädku, vstanovlenomu zakonom.

{Stattä 128 v redakcii Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 129. Suddä, zdijsnäjüčy pravosuddä, je nezaležnym ta kerujetsä verkhovenstvom prava.

Osnovnymy zasadamy sudočynstva je:

- 1) rivništ usikh učasnykiv sudovogo procesu pered zakonom i sudom;
- 2) zabezpečennä dovedenosti vyny;
- 3) zmagaľništ storin ta svoboda v nadanni nymy sudu svojikh dokaziv i u dovedenni pered sudom jikh perekonlyvosti;
- 4) pidtrymannä publičného obvynuvačennä v sudi prokurorom;
- 5) zabezpečennä obvynuvačenomü prava na zakhyst;
- 6) glasništ sudovogo procesu ta jogo povne fiksuvannä tekhnichnymy zasobamy;
- 7) rozumni stroky rozglädu spravy sudom;
- 8) zabezpečennä prava na apeläcijnyj peregläd spravy ta u vyznačenykh zakonom wypadkakh - na kasacijne oskaržennä sudovogo rišennä;
- 9) obovjazkovišť sudovogo rišennä.

Zakonom možuť buty vyznačeni takož inši zasady sudočynstva.

Sudočynstvo provadytsä suddeju odnoosobovo, kolegijeu suddiv čy sudom prysäžnykh.

Za nepovagu do sudu čy suddi vynni osoby prytägajutsä do jurydyčnoji vidpovidalnosti.

{Stattä 129 v redakcii Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 129-1. Sud ukhvaljuje rišennä imenem Ukrajinu. Sudove rišennä je obovjazkovym do vykonannä.

Deržava zabezpečuje vykonannä sudovogo rišennä u vyznačenomü zakonom porädku.

Kontrol za vykonannäm sudovogo rišennä zdijsnäjue sud.

{Konstytuciju dopovнено statteju 129-1 zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 130. Deržava zabezpečuje finansuvannä ta naležni umovy dlä funkcionuvannä sudiv i dijalnosti suddiv. U Deržavnomu büdžeti Ukrajinu okremo vyznačajutsä vydatky na utrymannä sudiv z urakhuvannäm propozycij Vyščoji rady pravosuddä.

Rozmir vynagorody suddi vstanovlŭjetsä zakonom pro sudoustrij.

{Stattä 130 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 130-1. Dlä zakhystu profesijnykh interesiv suddiv ta vyrišennä pytaň vnutrišnŭji dijalnosti sudiv vidpovidno do zakonu dije suddivške samovrăduvannä.

{Konstytuciju dopovнено statteju 130-1 zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 131. V Ukrajinu dije Vyšča rada pravosuddä, jaka:

- 1) vnosyť podannä pro pryznačennä suddi na posadu;
- 2) ukhvalŭje rišennä stosovno porušennä suddeju čy prokurorom vymog ščodo nesumisnosti;
- 3) rozglădaje skargy na rišennä vidpovidnogo organu pro pryťagnennä do dyscyplinarnoji vidpovidalnosti suddi čy prokurora;
- 4) ukhvalŭje rišennä pro zviľnennä suddi z posady;
- 5) nadaje zgodu na zatrymannä suddi čy utrymannä jogo pid vartoju;
- 6) ukhvalŭje rišennä pro tymčasove vidstononennä suddi vid zdijsnennä pravosuddä;
- 7) vžyvaje zakhodiv ščodo zabezpečennä nezaležnosti suddiv;
- 8) ukhvalŭje rišennä pro perevedennä suddi z odnogo sudu do inšogo;
- 9) zdijsnŭje inši povnovažennä, vyznačeni cijeju Konstytucijeju ta zakonamy Ukrajinu.

Vyšča rada pravosuddä skladajetsä z dvadcäty odnogo člena, z jakykh desätŭkh - obyraje zjizd suddiv Ukrajinu z čysla suddiv čy suddiv u vidstavci, dvokh - pryznačaje Prezydent Ukrajinu, dvokh - obyraje Verkhovna Rada Ukrajinu, dvokh - obyraje zjizd advokativ Ukrajinu, dvokh - obyraje vseukrajinska konferencija prokuroriv, dvokh - obyraje zjizd predstavnykiv jurydyčnykh vyščykh navčalnykh zakladiv ta naukovykh ustanov.

Porădok obrannä (pryznačennä) na posady členiv Vyščoji rady pravosuddä vyznačajetsä zakonom.

Golova Verkhovnogo Sudu vkhodyť do skladu Vyščoji rady pravosuddä za posadoju.

Strok povnovažeň obranykh (pryznačenykh) členiv Vyščoji rady pravosuddä stanovyť čotyry roky. Odnä j ta ž osoba ne može obijmaty posadu člena Vyščoji rady pravosuddä dva stroky pospil.

Člen Vyšchoji rady pravosuddä ne može naležaty do polityčnykh partij, profspilok, braty učast u bud-jakij polityčnij dijalnosti, maty predstavnyčyj mandat, obijmaty bud-jaki inši oplachuvani posady (krim posady Golovy Verkhovnoho Sudu), vykonuvaty inšu oplachuvanu robotu, krim naukovoji, vykladačkoji čy tvorčkoji.

Člen Vyšchoji rady pravosuddä maje naležaty do pravnyčkoji profesiji ta vidpovidaty kryteriju polityčnoji nejtralnosti.

Zakonom možut buty peredbačeni dodatkovy vymogy do člena Vyšchoji rady pravosuddä.

Vyšča rada pravosuddä nabuvaje povnovažen za umovy obrannä (pryznačennä) ščonajmenše pjatnadcäty jiji členiv, sered jakykh bilšist stanovlät suddi.

Vidpovidno do zakonu v systemi pravosuddä utvorjuťsja organy ta ustanovy dlä zabezpečennä doboru suddiv, prokuroriv, jikh profesijnoji pidgotovky, očinuvannä, rozglädu sprav ščodo jikh dyscyplinarnoji vidpovidalnosti, finansovogo ta organizacijnoho zabezpečennä sudiv.

{Stattä 131 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 131-1. V Ukrajinі dije prokuratura, jaka zdijsnjuje:

- 1) pidtrymannä publicznego obvynuvačennä v sudi;
- 2) organizaciju i procesualne kerivnyctvo dosudovym rozsliduvannäm, vyrišennä vidpovidno do zakonu inšykh pytaň pid čas kryminalnogo provadžennä, nagläd za neglasnymy ta inšymy slidčymy i rozšukovymy dijamy organiv pravoporädku;
- 3) predstavnyctvo interesiv deržavy v sudi u vyključnykh vypadkakh i v porädku, ščo vyznačeni zakonom.

Organizacija ta porädok dijalnosti prokuratury vyznačajutsja zakonom.

Prokuraturu v Ukrajinі očoljuje Generalnyj prokuror, jakogo pryznačaje na posadu ta zvilnäje z posady za zgodoju Verkhovnoji Rady Ukrajinы Prezident Ukrajinы.

Strok povnovažen Generalnogo prokurora stanovyt šist rokiv. Odnaj ta ž osoba ne može obijmaty posadu Generalnogo prokurora dva stroky pospil.

Dostrokovy zvilnennä z posady Generalnogo prokurora zdijsnjuťsja vyključno u vypadkakh i z pidstav, vyznačenykh cijaju Konstytuciju ta zakonom.

{Konstytuciju dopovneno statteju 131-1 zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 131-2. Dlä nadannä profesijnoji pravnyčkoji dopomogy v Ukrajinі dije advokatura.

Nezaležnist advokatury garantujuťsja.

Zasady organizaciji i dijalnosti advokatury ta zdijsnennä advokatskoji dijalnosti v Ukraini vyznačajutsä zakonom.

Vyključno advokat zdijsnüje predstavnytvo inšoji osoby v sudi, a takož zakhyst vid kryminalnogo obvynuvačennä.

Zakonom možuť buty vyznačeni vynätky ščodo predstavnytva v sudi u trudovykh sporakh, sporakh ščodo zakhystu socialnykh prav, ščodo vyboriv ta referendumiv, u maloznačnykh sporakh, a takož stosovno predstavnytva malolitnykh čy nepovnolitnykh osib ta osib, jaki vyznani sudom nedijezdatnymy čy dijezdatnist jakykh obmežena.

{Konstytuciju dopovneno statteju 131-2 zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Rozdil IX TERYTORIALNYJ USTRIJ UKRAJINY

Stattä 132. Terytorialnyj ustrij Ukrainy ğruntujetsä na zasadakh jednosty ta cilisnosti deržavnoji terytoriji, pojednannä centralizaciji i decentralizaciji u zdijsnenni deržavnoji vlady, zbalansovanosti i socialno-ekonomičnogo rozvytku regioniv, z urakhuvannäm jikh istoryčnykh, ekonomičnykh, ekologičnykh, geografičnykh i demografičnykh osoblyvostej, etničnykh i kulturnykh tradycij.

Stattä 133. Systemu administratyvno-terytorialnogo ustroju Ukrainy skladajut: Avtonomna Respublika Krym, oblasti, rajony, mista, rajony v mistakh, selyšča i sela.

{Oficijne tlumačennä častyny peršoji statti 133 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 11-rp/2001 vid 13.07.2001}

Do skladu Ukrainy vkhodät: Avtonomna Respublika Krym, Vinnyčka, Volynska, Dnipropetrovska, Donečka, Žytomyrska, Zakarpatška, Zaporizka, Ivano-Frankivska, Kyjivska, Kirovogradška, Luganska, Lvivska, Mykolajivska, Odeška, Poltavska, Rivnenska, Sumska, Ternopilška, Kharkivska, Khersonska, Khmelnyčka, Čerkaška, Černivečka, Černigivska oblasti, mista Kyjiv ta Sevastopol.

Mista Kyjiv ta Sevastopol majuť specialnyj status, jakyj vyznačajetsä zakonamy Ukrainy.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny tretöji statti 133 dyv. v Rišennäkh Konstytucijnogo Sudu № 21-rp/2003 vid 25.12.2003, № 9-rp/2005 vid 13.10.2005}

Rozdil X AVTONOMNA RESPUBLIKA KRYM

Stattä 134. Avtonomna Respublika Krym je nevidjemnoju skladovuju častynuju Ukrainy i v mežakh povnovažen, vyznačenykh Konstytucijeju Ukrainy, vyrišuje pytannä, vidneseni do jiji vidannä.

Stattä 135. Avtonomna Respublika Krym maje Konstytuciju Avtonomnoji Respubliky Krym, jaku pryjmaje Verkhovna Rada Avtonomnoji Respubliky Krym

ta zatverďzuje Verkhovna Rada Ukrajiny ne menš jak polovynoju vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrajiny.

Normatyvno-pravovi akty Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym ta rišennä Rady ministriv Avtonomnoji Respubliky Krym ne možut superečyty Konstytuciji i zakonam Ukrajiny ta pryjmajutsä vidpovidno do Konstytuciji Ukrajiny, zakoniv Ukrajiny, aktiv Prezydenta Ukrajiny i Kabinetu Ministriv Ukrajiny ta na jikh vykonannä.

Stattä 136. Predstavnyčym organom Avtonomnoji Respubliky Krym je Verkhovna Rada Avtonomnoji Respubliky Krym, deputaty jakoji obyrajutsä na osnovi zagalnogo, rivnogo, přämogo vyborčogo prava šläkhom tajemnogo gosuvannä. Strok povnovažen Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym, deputaty jakoji obrani na čergovykh vyborakh, stanovyt pjat rokov. Prypynennä povnovažen Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym maje naslidkom prypynennä povnovažen jiji deputativ.

{Častyna perša statiti 136 v redakciji Zakoniv № 2952-VI vid 01.02.2011, № 742-VII vid 21.02.2014}

Čergovi vybory do Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym vidbuvajutsä v ostannü nedilü žovtnä pjatogo roku povnovažen Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym, obranoji na čergovykh vyborakh.

{Stattü 136 dopovнено novoju častynoju zgidno iz Zakonamy № 2952-VI vid 01.02.2011, № 742-VII vid 21.02.2014}

{Oficijne tlumačennä položennä častyny drugoji statiti 136 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 2-rp/2013 vid 29.05.2013}

Verkhovna Rada Avtonomnoji Respubliky Krym u mežakh svojikh povnovažen pryjmaje rišennä ta postanovy, jaki je obov'язkovymi do vykonannä v Avtonomnij Respublici Krym.

Urädom Avtonomnoji Respubliky Krym je Rada ministriv Avtonomnoji Respubliky Krym. Golova Rady ministriv Avtonomnoji Respubliky Krym pryznačajetsä na posadu ta zvilnäjetsä z posady Verkhovnoju Radoju Avtonomnoji Respubliky Krym za pogodžennäm iz Prezydentom Ukrajiny.

Povnovažennä, porädok formuvannä i dijalnosti Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym i Rady ministriv Avtonomnoji Respubliky Krym vyznačajutsä Konstytucijeju Ukrajiny ta zakonamy Ukrajiny, normatyvno-pravovymi aktamy Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym z pytaň, vidnesenykh do jiji kompetenciji.

Pravosuddä v Avtonomnij Respublici Krym zdijsnäjetsä sudamy Ukrajiny.

{Častyna šosta statiti 136 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 137. Avtonomna Respublika Krym zdijsnüje normatyvne regulüvannä z pytaň:

- 1) sil'skoho hospodarstva i lisiv;
- 2) melioraciji i karjeriv;
- 3) gromad'skykh robit, remesel ta promysliv; blagodijnyctva;
- 4) mistobuduvannä i žytlovogo hospodarstva;
- 5) turyzmu, gotel'noji spravy, jarmarkiv;
- 6) muzejiv, bibliotek, teatriv, inšykh zakladiv kultury, istoryko-kulturnykh zapovidnykiv;
- 7) transportu zagal'nogo korystuvannä, avtošlähviv, vodoprovodiv;
- 8) myslyvstva, rybalstva;
- 9) sanitarnoji i likarnänoji služb.

Z motyviv nevidpovidnosti normatyvno-pravovykh aktiv Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym Konstytuciji Ukrainy ta zakonam Ukrainy Prezydent Ukrainy može zupynyty diju cykh normatyvno-pravovykh aktiv Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym z odnočasnym zvernennäm do Konstytucijnogo Sudu Ukrainy ščodo jikh konstytucijnosti.

Stattä 138. Do vidannä Avtonomnoji Respubliky Krym naležyť:

- 1) pryznačennä vyboriv deputativ Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym, zatverdžennä skladu vyborčoji komisiji Avtonomnoji Respubliky Krym;
- 2) organizacija ta provedennä miscevykh referendumiv;
- 3) upravlinnä majnom, ščo naležyť Avtonomnij Respublici Krym;
- 4) rozroblennä, zatverdžennä ta vykonannä büdžetu Avtonomnoji Respubliky Krym na osnovi jedynoji podatkovoji i büdžetnoji polityky Ukrainy;
- 5) rozroblennä, zatverdžennä ta realizacija program Avtonomnoji Respubliky Krym z pytaň socialno-ekonomičnogo ta kulturnogo rozvytku, racional'nogo pryrodokorystuvannä, okhorony dovkillä - vidpovidno do zagal'noderžavnykh program;
- 6) vyznannä statusu miscevostej jak kurortiv; vstanovlennä zon sanitarnoji okhorony kurortiv;
- 7) učast u zabezpečenni prav i svobod gromadän, nacional'noji zlagody, spryjannä okhoroni pravoporädku ta gromad'skoji bezpeky;
- 8) zabezpečennä funkcionuvannä i rozvytku deržavnoji ta nacional'nykh mov i kultur v Avtonomnij Respublici Krym; okhorona i vykorystannä pamjatok istoriji;
- 9) učast u rozroblenni ta realizaciji deržavnykh program povernennä deportovanykh narodiv;

10) inicijuvannä vvedennä nadzvyčajnogo stanu ta vstanovlennä zon nadzvyčajnoji ekologičnoji sytuaciji v Avtonomnij Respublici Krym abo v okremykh jiji miscevostäkh.

Zakonamy Ukrajinny Avtonomnij Respublici Krym možut buty delegovani takoz inši povnovažennä.

Stattä 139. V Avtonomnij Respublici Krym dije Predstavnytstvo Prezydenta Ukrajinny, status jakogo vyznačajetsä zakonom Ukrajinny.

Rozdil XI MISCEVE SAMOVŘÄDUVANNÄ

Stattä 140. Misceve samovřäduvannä je pravom terytorialnoji gromady - žyteliv sela čy dobrovilnogo objednannä u silšku gromadu žyteliv kilkokh sil, selyšča ta mista - samostijno vyřišuvaty pytannä misceвого značennä v mežakh Konstytuciji i zakoniv Ukrajinny.

{Oficijne tlumačennä častyny peršoji statti 140 dyv. v Rišennäkh Konstytucijnogo Sudu № 12-rp/2002 vid 18.06.2002, № 21-rp/2003 vid 25.12.2003}

Osoblyvosti zdijsnennä misceвого samovřäduvannä v mistakh Kyjevi ta Sevastopoli vyznačajutsä okremymy zakonamy Ukrajinny.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny drugoji statti 140 dyv. v Rišennäkh Konstytucijnogo Sudu № 21-rp/2003 vid 25.12.2003, № 9-rp/2005 vid 13.10.2005}

Misceve samovřäduvannä zdijsnñjetsä terytorialnoju gromadoju v porädku, vstanovlenomu zakonom, jak bezposerednö, tak i čerez organy misceвого samovřäduvannä: silški, selyščni, miški rady ta jikh vykonavči organy.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny tretöji statti 140 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 21-rp/2003 vid 25.12.2003}

Organamy misceвого samovřäduvannä, ščo predstavljaut spilni interesy terytorialnykh gromad sil, selyšč ta mist, je rajonni ta oblasni rady.

Pytannä organizaciji upravlinnä rajonamy v mistakh naležyt do kompetenciji miškykh rad.

{Oficijne tlumačennä častyny pjatoji statti 140 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 11-rp/2001 vid 13.07.2001}

Silški, selyščni, miški rady možut dozvoläty za iniciatyvoju žyteliv stvorivaty budynkovi, vulyčni, kvartalni ta inši organy samoorganizaciji naselennä i nadiläty jikh častynuju vlasnoji kompetenciji, finansiv, majna.

Stattä 141. Do skladu silškoji, selyščnoji, miškoji, rajonnoji, oblasnoji rady vkhodät deputaty, jaki obyrajutsä žytelämy sela, selyšča, mista, rajonu, oblasti na osnovi zagalnogo, rivnogo, prämogo vyborčogo prava šläkhom tajemnogo gosovannä. Strok povnovažen silškoji, selyščnoji, miškoji, rajonnoji, oblasnoji rady, deputaty jakoji obrani na čergovykh vyborakh, stanovyť pjat rokov.

Prypynennä povnovažen silškoji, selyščnoji, miškoji, rajonnoji, oblasnoji rady maje naslidkom prypynennä povnovažen deputativ vidpovidnoji rady.

{Častyna perša statti 141 v redakcii Zakoniv № 2952-VI vid 01.02.2011, № 742-VII vid 21.02.2014}

Terytorialni gromady na osnovi zagalnogo, rivnogo, prämogo vyborčogo prava obyrajut šlähom tajemnogo golosuvannä vidpovidno silškogo, selyščnogo, miškogo golovu, jakyj očoluje vykonavčyj organ rady ta golovuje na jiji zasidannäkh. Strok povnovažen silškogo, selyščnogo, miškogo golovy, obranogo na čergovykh vyborakh, stanovyť pjať rokiv.

{Častyna druga statti 141 v redakcii Zakoniv № 2952-VI vid 01.02.2011, № 742-VII vid 21.02.2014}

Čergovi vybory silškykh, selyščnykh, miškykh, rajonnykh, oblasnykh rad, silškykh, selyščnykh, miškykh goliv vidbuvajutsä v ostannü nedilü žovtnä pjatogo roku povnovažen vidpovidnoji rady čy vidpovidnogo golovy, obranykh na čergovykh vyborakh.

{Stattü 141 dopovнено novuju častynuju zgidno iz Zakonamy № 2952-VI vid 01.02.2011, № 742-VII vid 21.02.2014}

{Oficijne tlumačennä položennä častyny tretöji statti 141 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 2-rp/2013 vid 29.05.2013}

Status goliv, deputativ i vykonavčykh organiv rady ta jikhni povnovažennä, porädok utvorennä, reorganizaciji, likvidaciji vyznačajutsä zakonom.

Golova rajonnoji ta golova oblasnoji rady obyrajutsä vidpovidnoju radoju i očoljuť vykonavčyj aparat rady.

Stattä 142. Materialnoju i finansovuju osnovuju miscevogo samovräduvannä je rukhome i nerukhome majno, dokhody miscevykh büdžetiv, inši košty, zemlä, pryrodni resursy, ščo je u vlasnosti terytorialnykh gromad sil, selyšč, mist, rajoniv u mistakh, a takož objekty jikhnöji spilnoji vlasnosti, ščo perebuvajut v upravlinni rajonnykh i oblasnykh rad.

{Oficijne tlumačennä častyny peršoji statti 142 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 11-rp/2001 vid 13.07.2001}

Terytorialni gromady sil, selyšč i mist možut objednavaty na dogovirnykh zasadakh objekty komunalnoji vlasnosti, a takož košty büdžetiv dlä vykonannä spilnykh proektiv abo dlä spilnogo finansuvannä (utrymannä) komunalnykh pidpryjemstv, organizacij i ustanov, stvorivaty dlä cögo vidpovidni organy i služby.

Deržava bere učať u formuvanni dokhodiv büdžetiv miscevogo samovräduvannä, finansovo pidtrymuje misceve samovräduvannä. Vytraty organiv miscevogo samovräduvannä, ščo vynykly vnaslidok rišen organiv deržavnoji vlady, kompensujutsä deržavuju.

Stattä 143. Terytorialni gromady sela, selyšča, mista bezposerednõ abo čerez utvoreni nymy organy misceвого samovrăduvannă upravlăjuť majnom, ščo je v komunalnij vlasnosti; zatverdžujuť programy socialno-ekonomičnogo ta kulturnogo rozvytku i kontroljuť jikh vykonannă; zatverdžujuť būdžety vidpovidnykh administratyvno-terytorialnykh odynyc i kontroljuť jikh vykonannă; vstanovljuť miscevi podatky i zbory vidpovidno do zakonu; zabezpečujuť provedennă miscevykh referendumiv ta realizaciju jikh rezultativ; utvorjuť, reorganizovujuť ta likvidovujuť komunalni pidpryjemstva, organizaciji i ustanovy, a takozh zdijsnjuť kontrol za jikh dijalnistu; vyrišujuť inši pytannă misceвого značennă, vidneseni zakonom do jikhnoji kompetenciji.

{Oficijne tlumačennă položen častyny peršoji statti 143 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 10-rp/2010 vid 01.04.2010}

Oblasni ta rajonni rady zatverdžujuť programy socialno-ekonomičnogo ta kulturnogo rozvytku vidpovidnykh oblastej i rajoniv ta kontroljuť jikh vykonannă; zatverdžujuť rajonni i oblasni būdžety, jaki formujuťsă z koštiv deržavnogo būdžetu dlă jikh vidpovidnogo rozpodilu miž terytorialnymy gromadamy abo dlă vykonannă spiľnykh proektiv ta z koštiv, zalučenykh na dogovirnykh zasдах z miscevykh būdžetiv dlă realizaciji spiľnykh socialno-ekonomičnykh i kulturnykh program, ta kontroljuť jikh vykonannă; vyrišujuť inši pytannă, vidneseni zakonom do jikhnoji kompetenciji.

Organam misceвого samovrăduvannă možuť nadavatysă zakonom okremi povnovažennă organiv vykonavčoji vlady. Deržava finansuje zdijsnennă cykh povnovažen u povnomu obsăzi za rakhunok koštiv Deržavnogo būdžetu Ukrajinny abo šlăkhom vidnesennă do misceвого būdžetu u vstanovlenomu zakonom porădku okremykh zagalnoderžavnykh podatkiv, peredaje organam misceвого samovrăduvannă vidpovidni objekty deržavnoji vlasnosti.

Organy misceвого samovrăduvannă z pytaň zdijsnennă nymy povnovažen organiv vykonavčoji vlady pidkontrolni vidpovidnym organam vykonavčoji vlady.

Stattä 144. Organy misceвого samovrăduvannă v mežakh povnovažen, vyznačenykh zakonom, pryjmajuť rišennă, jaki je obovjazkovy do vykonannă na vidpovidnij terytoriji.

Rišennă organiv misceвого samovrăduvannă z motyviv jikh nevidpovidnosti Konstytuciji čy zakonom Ukrainy zupynăjuťsă u vstanovlenomu zakonom porădku z odočasnym zvernennăm do sudu.

{Oficijne tlumačennă položen statti 144 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu Ukrainy № 7-rp/2009 vid 16.04.2009}

Stattä 145. Prava misceвого samovrăduvannă zakhyščajutsă v sudovomu porădku.

Stattä 146. Inši pytannă organizaciji misceвого samovrăduvannă, formuvannă, dijalnosti ta vidpovidalnosti organiv misceвого samovrăduvannă vyznačajutsă zakonom.

Rozdil XII KONSTYTUCIJNYJ SUD UKRAJINY

Stattä 147. Konstytucijnyj Sud Ukrainy vyrišuje pytannä pro vidpovidnist Konstytuciji Ukrainy zakoniv Ukrainy ta u peredbačenykh cijeu Konstytucijeju vypadkakh inšykh aktiv, zdijsnŭje oficijne tlumačennä Konstytuciji Ukrainy, a takož inši povnovažennä vidpovidno do cijei Konstytuciji.

Dijaľnist Konstytucijnogo Sudu Ukrainy ģruntujetsä na pryncypakh verkhoventstva prava, nezaležnosti, koleģialnosti, ģlasnosti, obģruntovanosti ta obovjazkovosti ukhvalenykh nym rišeň i vysnovkiv.

{Stattä 147 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 148. Do skladu Konstytucijnogo Sudu Ukrainy vkhodät visimnadčät suddiv Konstytucijnogo Sudu Ukrainy.

Prezydent Ukrainy, Verkhovna Rada Ukrainy ta zjizd suddiv Ukrainy pryznačajut po šist suddiv Konstytucijnogo Sudu Ukrainy.

Vidbir kandydatur na posadu suddi Konstytucijnogo Sudu Ukrainy zdijsnŭjetsä na konkursnykh zasadakh u vyznačenomu zakonom porädku.

Suddeju Konstytucijnogo Sudu Ukrainy može buty gromadänyn Ukrainy, jakyj volodije deržavnoju movoju, na deň pryznačennä dosäģ soroka rokiv, maje vyšču jurydyčnu osvitu i staž profesijnoji dijaľnosti u sferi prava ščonajmenše pjatnadčät rokiv, vysoki moräľni jakosti ta je pravnykom iz vyznanym rivnem kompetentnosti.

Suddä Konstytucijnogo Sudu Ukrainy ne može naležaty do polityčnykh partij, prospilok, braty učast u buď-jakij polityčnij dijaľnosti, maty predstavnyčyj mandat, obijmaty buď-jaki inši oplačuvani posady, vykonuvaty inšu oplačuvanu robotu, krim naukovoji, vykladačkoji čy tvorčoji.

Suddä Konstytucijnogo Sudu Ukrainy pryznačajetsä na devjať rokiv bez prava buty pryznačenyym povtorno.

Suddä Konstytucijnogo Sudu Ukrainy nabuvaje povnovažeň z dnä skladennä nym prysäģy na specialnomu plenarnomu zasidanni Sudu.

Konstytucijnyj Sud Ukrainy na specialnomu plenarnomu zasidanni Sudu obyraje zi svogo skladu Golovu šläkhom tajemnogo ģolosuvannä lyše na odyň tryričnyj strok.

{Stattä 148 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 148-1. Deržava zabezpečuje finansuvannä ta naležni umovy dlä dijaľnosti Konstytucijnogo Sudu Ukrainy. U Deržavnomu būdžeti Ukrainy okremo vyznačajutsä vydatky na dijaľnist Sudu z urakhuvannäm propozycij ģogo Golovy.

Rozmir vynagorody suddi Konstytucijnogo Sudu Ukrainy vstanovľujetsä zakonom pro Konstytucijnyj Sud Ukrainy.

{Konstytuciju dopovneno statteju 148-1 zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 149. Nezaležnist i nedotorkannist suddi Konstytucijnogo Sudu Ukrainy garantujutsä Konstytucijeju i zakonamy Ukrainy.

Vplyv na suddü Konstytucijnogo Sudu Ukrainy u bud-jakyj sposib zaboronä-jetsä.

Bez zgody Konstytucijnogo Sudu Ukrainy suddü Konstytucijnogo Sudu Ukrainy ne može buty zatrymano abo utrymuvano pid vartoju čy areštom do vynesennä obvynuvalnogo vyroku sudom, za vynätkom zatrymannä suddi pid čas abo vidrazu ž pislä včynennä täžkogo abo osoblyvo täžkogo zločynu.

Suddü Konstytucijnogo Sudu Ukrainy ne može buty prytägnuto do vidpovidalnosti za golosuvannä u зв'язку z ukhvalennäm Sudom rišeň ta nadannä nym vysnovkiv, za vynätkom včynennä zločynu abo dyscyplinarnogo prostupku.

Deržava zabezpečuje osobystu bezpeku suddi Konstytucijnogo Sudu Ukrainy ta členiv jogo simji.

{Stattä 149 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 149-1. Povnovažennä suddi Konstytucijnogo Sudu Ukrainy prypnäjutsä u razi:

- 1) zakinčennä stroku jogo povnovažeň;
- 2) dosägnennä nym simdesäty rokiv;
- 3) prypynennä gromadänstva Ukrainy abo nabuttä nym gromadänstva inšoji deržavy;
- 4) nabrannä zakonnoji syly rišennäm sudu pro vyznannä jogo bezvisno vidsutnim abo ogołošennä pomerlym, vyznannä nedijezdatnym abo obmeženo dijezdatnym;
- 5) nabrannä zakonnoji syly obvynuvalnym vyrokom ščodo nögo za včynennä nym zločynu;
- 6) smerti suddi Konstytucijnogo Sudu Ukrainy.

Pidstavamy dlä zvilnennä suddi Konstytucijnogo Sudu Ukrainy z posady je:

- 1) nespromožnist vykonuvaty svoji povnovažennä za stanom zdorovja;
- 2) porušennä nym vymog ščodo nesumisnosti;
- 3) včynennä nym istotnogo dyscyplinarnogo prostupku, grube čy systematyčne nekhtuvannä svojimy obov'язkamy, ščo je nesumisnym zi statusom suddi Sudu abo vyjavlylo jogo nevidpovidnist zajmanij posadi;
- 4) podannä nym zajavy pro vidstavku abo pro zvilnennä z posady za vlasnym bažannäm.

Rišennä pro zvilnennä z posady suddi Konstytucijnogo Sudu Ukrainy Sud ukhvaljuje ščonajmenše dvoma tretynamy vid jogo konstytucijnogo skladu.

{Konstytuciju dopovneno statteju 149-1 zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 150. Do povnovažen Konstytucijnogo Sudu Ukrainy naležyt:

1) vyrišennä pytaň pro vidpovidništ Konstytuciji Ukrainy (konstytucijnist):

zakoniv ta inšykh pravovykh aktiv Verkhovnoji Rady Ukrainy;

{Oficijne tlumačennä položennä abzacu drugogo punktu 1 častyny peršoji statti 150 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 7-rp/2002 vid 27.03.2002}

aktiv Prezydenta Ukrainy;

{Oficijne tlumačennä položennä abzacu tretögo punktu 1 častyny peršoji statti 150 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 7-rp/2002 vid 27.03.2002}

aktiv Kabinetu Ministriv Ukrainy;

pravovykh aktiv Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym;

{Abzac šostyj častyny peršoji statti 150 vyključeno na pidstavi Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

2) oficijne tlumačennä Konstytuciji Ukrainy;

{Punkt 2 častyny peršoji statti 150 iz zminamy, vnesenymy zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

3) zdijsnennä inšykh povnovažen, peredbačenykh Konstytucijeju Ukrainy.

{Častynu peršu statti 150 dopovneno punktom 3 zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Pytannä, peredbačeni punktamy 1, 2 častyny peršoji cijeji statti, rozglädajutsä za konstytucijnymy podannämy: Prezydenta Ukrainy; ščonajmenše soroka pjaty narodnykh deputativ Ukrainy; Verkhovnogo Sudu; Upovnovaženogo Verkhovnoji Rady Ukrainy z prav lüdyny; Verkhovnoji Rady Avtonomnoji Respubliky Krym.

{Častyna druga statti 150 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 151. Konstytucijnyj Sud Ukrainy za zvernennäm Prezydenta Ukrainy, abo ščonajmenše soroka pjaty narodnykh deputativ Ukrainy, abo Kabinetu Ministriv Ukrainy nadaže vysnovky pro vidpovidništ Konstytuciji Ukrainy čynnykh mižnarodnykh dogovoriv Ukrainy abo tykh mižnarodnykh dogovoriv, ščo vnosätsä do Verkhovnoji Rady Ukrainy dlä nadannä zgody na jikh obovjazkovist.

Konstytucijnyj Sud Ukrainy za zvernennäm Prezydenta Ukrainy abo ščonajmenše soroka pjaty narodnykh deputativ Ukrainy nadaže vysnovky pro vid-

povidnišť Konstytuciji Ukrajiny (konstytucijnist) pytaň, jaki proponujutsä dlä vynesennä na vseukrajinskýj referendum za narodnoju iniciatyvoju.

Za zvernennäm Verkhovnoji Rady Ukrajiny Konstytucijnýj Sud Ukrajiny nadaje vysnovok ščodo doderžannä konstytucijnoji procedury rozsliduvannä i rozglädu spravy pro usunennä Prezidenta Ukrajiny z posta v porädku impičmentu.

{Stattä 151 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 151-1. Konstytucijnýj Sud Ukrajiny vyrišuje pytannä pro vidpovidnišť Konstytuciji Ukrajiny (konstytucijnist) zakonu Ukrajiny za konstytucijnoju skarguju osoby, jaka vvažaje, ščo zastosovanyj v ostatočnomu sudovomu rišenni v jiji spravi zakon Ukrajiny superečyť Konstytuciji Ukrajiny. Konstytucijna skarga može buty podana v razi, jakščo vsi inši nacionalni zasoby jurydyčnogo zakhystu vyčerpano.

{Konstytuciju dopovнено statteju 151-1 zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 151-2. Rišennä ta vysnovky, ukhvaleni Konstytucijným Sudom Ukrajiny, je obovjazkovy, ostatočny, i ne možuť buty oskarženi.

{Konstytuciju dopovнено statteju 151-2 zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Stattä 152. Zakony ta inši akty za rišennäm Konstytucijnogo Sudu Ukrajiny vyznajutsä nekonstytucijnymy povnistü čy v okremij častyni, jakščo vony ne vidpovidajuť Konstytuciji Ukrajiny abo jakščo bula porušena vstanovlena Konstytucijeju Ukrajiny procedura jikh rozglädu, ukhvalennä abo nabrannä nymy čynnosti.

{Častyna perša statti 152 iz zminamy, vnesenymy zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Zakony, inši akty abo jikh okremi položennä, ščo vyznani nekonstytucijnymy, vtračajuť čynnist z dnä ukhvalennä Konstytucijným Sudom Ukrajiny rišennä pro jikh nekonstytucijnist, jakščo inše ne vstanovleno samym rišennäm, ale ne raniše dnä jogo ukhvalennä.

{Častyna druga statti 152 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Materialna čy moralna škoda, zavdana fizyčnym abo jurydyčnym osobam aktamy i dijamy, ščo vyznani nekonstytucijnymy, vidškodovujutsä deržavoj u vstanovlenomu zakonom porädku.

Stattä 153. Porädok organizaciji ta dijalnosti Konstytucijnogo Sudu Ukrajiny, status suddiv Sudu, pidstavy i porädok zvernennä do Sudu, procedura rozglädu nym sprav i vykonannä rišeň Sudu vyznačajutsä Konstytucijeju Ukrajiny ta zakonom.

{Stattä 153 v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

Rozdil XIII VNESENNÄ ZMIN DO KONSTYTUCIJI UKRAJINY

Stattä 154. Zakonoproekt pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy može buty podanyj do Verkhovnoji Rady Ukrainy Prezydentom Ukrainy abo ne menš jak tretynuju narodnykh deputativ Ukrainy vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrainy.

Stattä 155. Zakonoproekt pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy, krim rozdilu I "Zagalni zasady", rozdilu III "Vybory. Referendum" i rozdilu XIII "Vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy", poperednö skhvalenyj bilšistü vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrainy, vvažajetsä pryjnatym, jakščo na nastupnij čergovij sesiji Verkhovnoji Rady Ukrainy za nōgo progolosuvalo ne menš jak dvi tretyny vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrainy.

{Oficijne tlumačennä položennä statti 155 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 1-rp/2016 vid 15.03.2016}

Stattä 156. Zakonoproekt pro vnesennä zmin do rozdilu I "Zagalni zasady", rozdilu III "Vybory. Referendum" i rozdilu XIII "Vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy" podajetsä do Verkhovnoji Rady Ukrainy Prezydentom Ukrainy abo ne menš jak dvoma tretynamy vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrainy i, za umovy jogo pryjnatä ne menš jak dvoma tretynamy vid konstytucijnogo skladu Verkhovnoji Rady Ukrainy, zatverdžujetsä vseukrajinskym referendumom, jakyj pryznačajetsä Prezydentom Ukrainy.

Povtorne podannä zakonoproektu pro vnesennä zmin do rozdiliv I, III i XIII cijeji Konstytuciji z odnogo j toho samogo pytannä možlyve lyše do Verkhovnoji Rady Ukrainy nastupnogo sklykannä.

Stattä 157. Konstytucija Ukrainy ne može buty zminena, jakščo zminy peredbačajut skasuvannä čy obmežennä prav i svobod lüdyny i gromadänyna abo jakščo vony sprämovani na likvidaciju nezaležnosti čy na porušennä terytorialnoji cilisnosti Ukrainy.

Konstytucija Ukrainy ne može buty zminena v umovakh vojnennogo abo nadzvyčajnogo stanu.

Stattä 158. Zakonoproekt pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy, jakyj rozglädavsä Verkhovnoju Radoju Ukrainy, i zakon ne buv pryjnatyj, može buty podanyj do Verkhovnoji Rady Ukrainy ne raniše niž čerez rik z dnä pryjnatä rišennä ščodo cōgo zakonoproektu.

Verkhovna Rada Ukrainy protägom stroku svojikh povnovažen ne može dviči zminüvaty odni j ti sami položennä Konstytuciji Ukrainy.

{Oficijne tlumačennä položennä častyny drugoji statti 158 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 8-rp/98 vid 09.06.98}

Stattä 159. Zakonoproekt pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy rozglädajetsä Verkhovnoju Radoju Ukrainy za najavnosti vysnovku Konstytucijnogo Sudu Ukrainy ščodo vidpovidnosti zakonoproektu vymogam statej 157 i 158 cijeji Konstytuciji.

{Oficijne tlumačennä statti 159 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 8-rp/98 vid 09.06.98}

Rozdil XIV PRYKINCEVI POLOŽENNÄ

Stattä 160. Konstytucija Ukrainy nabuvaje čynnosti z dnä jiji pryjnättä.

{Oficijne tlumačennä statti 160 dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 4-zp vid 03.10.97}

Stattä 161. Deň pryjnättä Konstytuciji Ukrainy je deržavnym svätom - Dnem Konstytuciji Ukrainy.

Rozdil XV PEREKHIDNI POLOŽENNÄ

1. Zakony ta inši normatyvni akty, pryjnäti do nabuttä čynnosti cijeu Konstytucijeju, je čynnymy u častyni, ščo ne superečyť Konstytuciji Ukrainy.

2. Verkhovna Rada Ukrainy pislä pryjnättä Konstytuciji Ukrainy zdijsnüje povnovažennä, peredbačeni cijeu Konstytucijeju.

Čergovi vybory do Verkhovnoji Rady Ukrainy provodätsä u berezni 1998 roku.

{Oficijne tlumačennä punktu 2 Perekhidnykh položen dyv. v Rišenni Konstytucijnogo Sudu № 1-zp vid 13.05.97}

3. Čergovi vybory Prezydenta Ukrainy provodätsä v ostannü nedilü žovtnä 1999 roku.

4. Prezydent Ukrainy protägom trökh rokiv pislä nabuttä čynnosti Konstytucijeju Ukrainy maje pravo vydavaty skhvaleni Kabinetom Ministriv Ukrainy i skripleni pidpysom Premjer-ministra Ukrainy ukazy z ekonomičnykh pytaň, ne vregulövanykh zakonamy, z odnočasnym podannäm vidpovidnogo zakonoproektu do Verkhovnoji Rady Ukrainy v porädku, vstanovlenomu statteju 93 cijei Konstytuciji.

Takyj ukaz Prezydenta Ukrainy vstupaje v diju, jakščo protägom trydcäty kalendarnykh dniv z dnä podannä zakonoproektu (za vynätkom dniv mižsesijnogo periodu) Verkhovna Rada Ukrainy ne pryjme zakon abo ne vidkhylyť podanyj zakonoproekt bilšistü vid jiji konstytucijnogo skladu, i dije do nabrannä čynnosti zakonom, pryjnatym Verkhovnoju Radoju Ukrainy z cykh pytaň.

5. Kabinet Ministriv Ukrainy formujetsä vidpovidno do cijei Konstytuciji protägom trökh misäciv pislä nabuttä neju čynnosti.

6. Konstytucijnyj Sud Ukrainy formujetsä vidpovidno do cijei Konstytuciji protägom trökh misäciv pislä nabuttä neju čynnosti. Do stvorennä Konstytucijnogo Sudu Ukrainy tlumačennä zakoniv zdijsnüje Verkhovna Rada Ukrainy.

7. Golovy miscevykh deržavnykh administracij pislä nabuttä čynnosti cijeu Konstytucijeju nabuvajuť statusu goliv miscevykh deržavnykh administracij zgidno zi statteju 118 cijei Konstytuciji, a pislä obrannä goliv vidpovidnykh rad skladajuť povnovažennä goliv cykh rad.

8. Silški, selyščni, miški rady ta golovy cykh rad pislä nabuttä čynnosti Konstytucijeju Ukrainy zdijsnŭjuť vyznačeni neju povnovažennä do obrannä novogo skladu cykh rad u berezni 1998 roku.

Rajonni ta oblasni rady, obrani do nabuttä čynnosti cijeju Konstytucijeju, zdijsnŭjuť vyznačeni neju povnovažennä do sformuvannä novogo skladu cykh rad vidpovidno do Konstytuciji Ukrainy.

Rajonni v mistakh rady ta golovy cykh rad pislä nabuttä čynnosti cijeju Konstytucijeju zdijsnŭjuť svoji povnovažennä vidpovidno do zakonu.

9. Prokuratura prodovžuje vykonuvaty vidpovidno do čynnykh zakoniv funkciju dosudovogo rozsliduvannä do počatku funkcionuvannä organiv, jakym zakonom buduť peredani vidpovidni funkciji, a takož funkciju naglädu za doderžannäm zakoniv pry vykonanni sudovykh rišeň u kryminalnykh spravakh, pry zastosuvanni inšykh zakhodiv prymusovogo kharakteru, povjazanykh z obmežennäm osobystoji svobody gromadän, - do nabrannä čynnosti zakonom pro stvorennä podvijnoji systemy regulärnykh penitenciarnykh inspekcijsk.

{Punkt 9 rozdilü XV v redakciji Zakonu № 1401-VIII vid 02.06.2016}

10. Do prynättä zakoniv, ščo vyznačajuť osoblyvosti zdijsnennä vykonavčoji vлады v mistakh Kyjevi ta Sevastopoli vidpovidno do statti 118 cijeji Konstytuciji, vykonavču vладu v cykh mistakh zdijsnŭjuť vidpovidni deržavni administraciji.

11. Častyna perša statti 99 cijeji Konstytuciji vvodytsä v diju pislä vvedennä nacionalnoji grošovoji odyncy - gryvni.

12. Verkhovnyj Sud Ukrainy i Vyščyj arbitražnyj sud Ukrainy zdijsnŭjuť svoji povnovažennä vidpovidno do čynnogo zakonodavstva Ukrainy do sformuvannä systemy sudiv zagalnoji jursydykciji v Ukraini vidpovidno do statti 125 cijeji Konstytuciji, ale ne dovše niž pjat rokiv.

Suddi vsikh sudiv v Ukraini, obrani čy pryznačeni do dnä nabuttä čynnosti cijeju Konstytucijeju, prodovžujuť zdijsnŭvaty svoji povnovažennä zgidno z čynnym zakonodavstvom do zakinčennä stroku, na jakyj vony obrani čy pryznačeni.

Suddi, povnovažennä jakykh zakinčylysä v deň nabuttä čynnosti cijeju Konstytucijeju, prodovžujuť zdijsnŭvaty svoji povnovažennä protägom odnogo roku.

13. Protägom pjaty rokiv pislä nabuttä čynnosti cijeju Konstytucijeju zberigajetsä isnujučyj porädok areštu, trymannä pid vartuju i zatrymannä osib, pidozrŭvanykh u včynenni zločynu, a takož porädok provedennä oglädu ta obšuku žytla abo inšogo volodinnä osoby.

{Punkt 14 rozdilü XV vyključeno na pidstavi Zakonu № 2680-VIII vid 07.02.2019}

15. Čergovi vybory do Verkhovnoji Rady Ukrainy pislä vidnovlennä položenň Konstytuciji Ukrainy v redakciji vid 28 červnä 1996 roku za Rišennäm Konstytucijnogo Sudu Ukrainy vid 30 veresnä 2010 roku № 20-rp/2010 u spravi

pro doderžannä procedury vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy provodätsä v ostannü nedilü žovtnä 2012 roku.

{Rozdil XV dopovнено пунктом 15 згідно із Законом № 2952-VI від 01.02.2011}

16. Čergovi vybory Prezydenta Ukrainy pislä vidnovlennä položen Konstytuciji Ukrainy v redakciji від 28 červnä 1996 roku za Rišennäm Konstytucijnogo Sudu Ukrainy від 30 veresnä 2010 roku № 20-rp/2010 u spravi pro doderžannä procedury vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy provodätsä v ostannü nedilü bereznä 2015 roku.

{Rozdil XV dopovнено пунктом 16 згідно із Законом № 2952-VI від 01.02.2011}

16-1. Z dnä nabrannä čynnosti Zakonom Ukrainy "Pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy (ščodo pravosuddä)":

1) do utvorennä Vyščoji rady pravosuddä jiji povnovažennä zdijsnüje Vyšča rada justycji. Vyšča rada pravosuddä utvorüjetsä šlăkhom reorganizaciji Vyščoji rady justycji. Do obrannä (pryznačennä) členiv Vyščoji rady pravosuddä cej organ dije u skladi členiv Vyščoji rady justycji protăgom stroku jikh povnovažen, ale jaki ne možuť tryvaty dovše, niŹ do 30 kvitnă 2019 roku. Obrannä (pryznačennä) členiv Vyščoji rady pravosuddä zdijsnüjetsä ne pizniše 30 kvitnă 2019 roku;

2) povnovažennä suddiv, pryznačenykh na posadu strokom na pjať rokiv, prypynăjuťsă iz zakinčennäm stroku, na jakyj jikh bulo pryznačeno. Taki suddi možuť buty pryznačeni na posadu suddi v porădku, vyznačenomuz zakonom;

3) suddi, jaki obrani suddămy bezstrokovu, prodovžujuť zdijsnŭvaty svoji povnovažennä do zvilnennä abo do prypynennä jikh povnovažen z pidstav, vyznačenykh Konstytucijeju Ukrainy;

4) vidpovidnišť zajmanij posadi suddi, jakogo pryznačeno na posadu strokom na pjať rokiv abo obrano suddeju bezstrokovu do nabrannä čynnosti Zakonom Ukrainy "Pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy (ščodo pravosuddä)", maje buty ocinena v porădku, vyznačenomuz zakonom. Vyjavlennä za rezŭltatamy takogo ocinŭvannä nevidpovidnosti suddi zajmanij posadi za kryterijamy kompetentnosti, profesijnoji etyky abo dobročesnosti čy vidmova suddi vid takogo ocinŭvannä je pidstavuju dlă zvilnennä suddi z posady. Porădok ta vyčerpni pidstavy oskaržennä rišennä pro zvilnennä suddi za rezŭltatamy ocinŭvannä vstanovlŭjuťsă zakonom;

5) u vypadkakh reorganizaciji čy likvidaciji okremykh sudiv, utvorenykh do nabrannä čynnosti Zakonom Ukrainy "Pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy (ščodo pravosuddä)", suddi takykh sudiv majuť pravo podaty zajavu pro vidstavku abo zajavu pro učasť u konkursi na inšu posadu suddi v porădku, vyznačenomuz zakonom. Osoblyvosti perevedennä suddi na posadu v inšomu sudi možuť buty vyznačeni zakonom;

6) do vprovadzennä novogo administratyvno-terytorialnogo ustroju Ukrainy vidpovidno do zmin do Konstytuciji Ukrainy ščodo decentralizaciji vlady, ale ne dovše niž do 31 grudnä 2017 roku, utvorennä, reorganizaciju ta likvidaciju sudiv zdijsnŭje Prezydent Ukrainy na pidstavi ta u porädku, ščo vyznačeni zakonom;

7) uprodovž dvokh rokiv perevedennä suddi z odnogo sudu do inšogo zdijsnŭje Prezydent Ukrainy na pidstavi vidpovidnogo podannä Vyščoji rady pravosuddä;

8) suddi Konstytucijnogo Sudu Ukrainy, pryznačeni do nabrannä čynnosti Zakonom Ukrainy "Pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy (ščodo pravosuddä)", prodovžujut zdijsnŭvaty svoji povnovažennä do prypynennä povnovažeh abo zvilnennä v porädku, peredbačenomu statteju 149-1 Konstytuciji Ukrainy, bez prava pryznačennä povtorno. Povnovažennä suddi Konstytucijnogo Sudu Ukrainy, jakyj na deň nabrannä čynnosti Zakonom Ukrainy "Pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy (ščodo pravosuddä)" dosäg šistdesäty pjaty rokiv, ale rišennä ščodo zvilnennä takogo suddi z posady ne ukhvaleno, prypynäjutsä;

9) predstavnytvo vidpovidno do zakonu prokuraturoju gromadän v sudakh u spravakh, provadzennä v jakykh bulo rozpočato do nabrannä čynnosti Zakonom Ukrainy "Pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy (ščodo pravosuddä)", zdijsnŭjestsä za pravylamy, jaki dijaly do nabrannä nym čynnosti, - do ukhvalennä u vidpovidnykh spravakh ostatočnykh sudovykh rišeh, jaki ne pidlägajut oskaržennŭ;

10) Generalnyj prokuror Ukrainy, pryznačenyj na posadu do nabrannä čynnosti Zakonom Ukrainy "Pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy (ščodo pravosuddä)", zdijsnŭje povnovažennä Generalnogo prokurora do zvilnennä v ustanovlenomu porädku, ale ne dovše stroku, na jakyj jogo bulo pryznačeno, ta ne može obijmaty posadu dva stroky pospil;

11) predstavnytvo vidpovidno do punktu 3 častyny peršoji statti 131-1 ta statti 131-2 cijej Konstytuciji vyključno prokuroramy abo advokatamy u Verkhovnomu Sudi ta sudakh kasacijnoji instanciji zdijsnŭjestsä z 1 sičnä 2017 roku; u sudakh apelacijnoji instanciji - z 1 sičnä 2018 roku; u sudakh peršoji instanciji - z 1 sičnä 2019 roku.

Predstavnytvo organiv deržavnoji vlady ta organiv miscevogo samovräduvannä v sudakh vyključno prokuroramy abo advokatamy zdijsnŭjestsä z 1 sičnä 2020 roku.

Predstavnytvo v sudi u provadzennäkh, rozpočatykh do nabrannä čynnosti Zakonom Ukrainy "Pro vnesennä zmin do Konstytuciji Ukrainy (ščodo pravosuddä)", zdijsnŭjestsä za pravylamy, jaki dijaly do nabrannä nym čynnosti, - do ukhvalennä u vidpovidnykh spravakh ostatočnykh sudovykh rišeh, jaki ne pidlägajut oskaržennŭ.

{Rozdil XV dopovneno punktom 16-1 zgidno iz Zakonom № 1401-VIII vid 02.06.2016}

***

Konstytucija Ukrainy pryjnata na pjatij sesiji Verkhovnoji Rady Ukrainy 28 červnâ 1996 roku